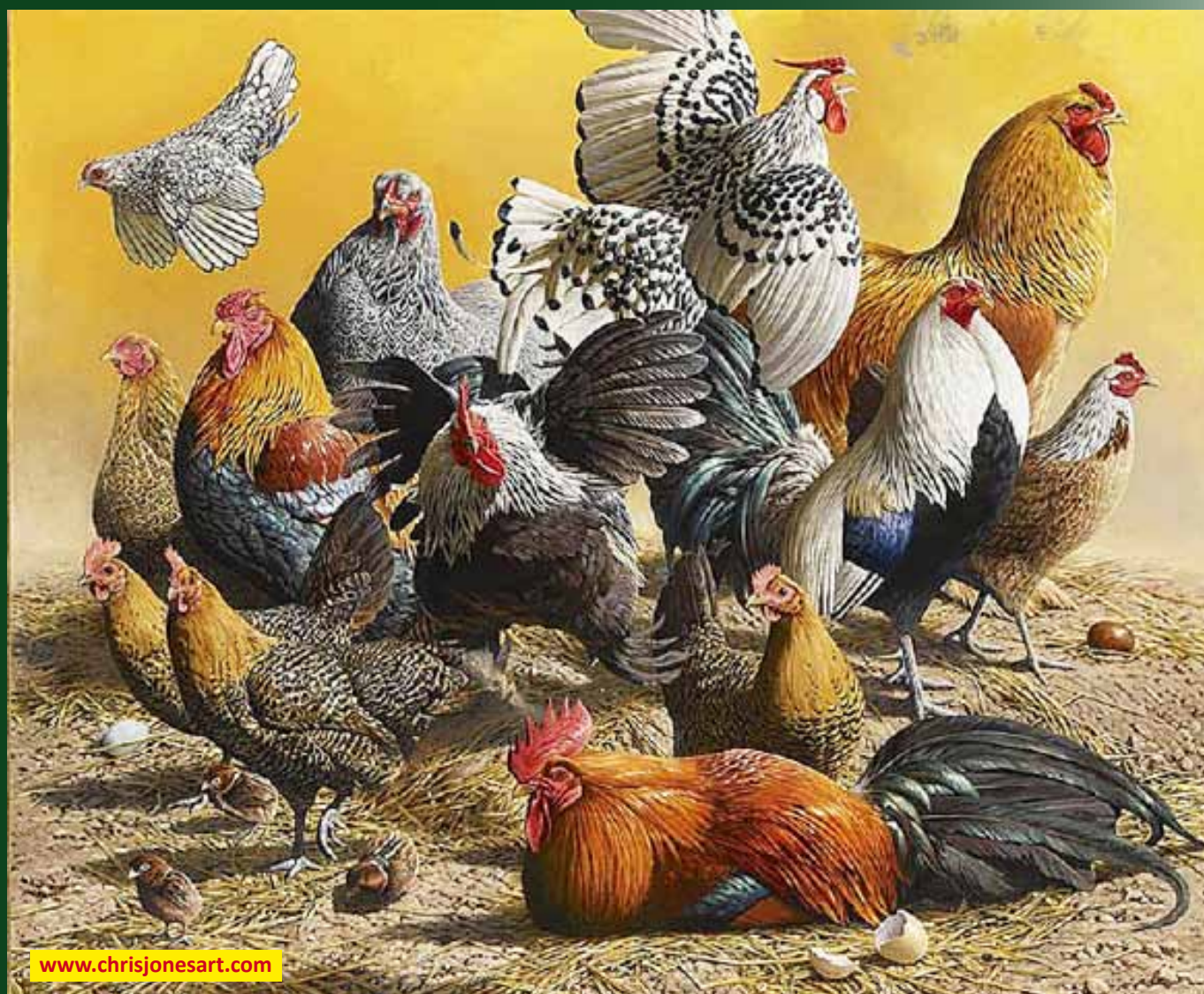

De KippenLiefhebber

www.avicultura.eu

"De KippenLiefhebber"
is een maandelijkse digitale
uitgave van

Nr. 1. December 2020

Woord vooraf

Het eerste nummer

*Vaak werd het me gevraagd...
Langzaam kreeg het idee vorm...*

Het idee om een leuke, lichtvoetige digitale uitgave te maken, fris, nieuw, met als kern het plezier aan het houden van kippen, met alles erom, erop en eraan. In deze bizarre tijd is het kunnen lezen van iets leuks met interessante info tenslotte nooit weg...

Gedurende drie jaar verzamelde ik vragen die op social media werden gesteld over het houden van kippen. Drie jaar, om te analyseren tegen welke problemen een kippenhouder in de loop van een jaar aanloopt, en welke vragen daarover per jaargetijde telkens terugkwamen. Dat gaf een inzicht in structureel terugkerende problemen.

"De KippenLiefhebber" zal dan ook elke maand anders zijn en met informatie op seizoenen inspelen. Met dagelijkse ervaringen van liefhebbers, hun wetenswaardigheden en anecdotes. Met tips en leuke dingen.

Zo kan iedereen foto's insturen die meedoen met de **"Foto van de maand"**.

Als eerste thema daarvoor kozen we kinderen met hun kipjes.

En een rubriek

"Vraag en Aanbod".

Een rubriek waarin liefhebbers gratis een advertentie met foto's erbij kunnen plaatsen om dieren, hokken, equipment enz te vragen of aan te bieden.

Ofwel, gewoon een leuk nieuw initiatief, een

***gratis te downloaden digitale uitgave
vân en vóór kippenliefhebbers!***

De titel had ik in een flits van een seconde.

En de covers ook. Chris Jones uit Engeland, een van de bekendste pluimvee-artiesten ter wereld, zo niet de grootste, werkte spontaan mee en stelde zijn prachtige schilderijen als covers ter beschikking.

En daar kunnen we wel een jaar of wat mee vooruit!

In dit eerste nummer staat het jaarlijks terugkerende 'probleem' van overtollige haantjes centraal.

Zou je het geslacht al in het ei kunnen vaststellen? Ja! Dat kan sinds kort! En hoe kun je dat dan zélf óók doen?

In dit nummer leest u het allemaal!

Ik wens u veel leesplezier!

Hans Ringnalda

**De "KippenLiefhebber"
is een digitale uitgave
van**

redactiedkl@avicultura.eu

De "KippenLiefhebber"
heeft als doel kippenliefhebbers met informatie en leuke weetjes nog meer plezier aan het houden van kippen in de achtertuin te laten beleven.

*Wij wensen u alvast fijne
feestdagen met
veel leesplezier!*

**Je mag met Kerst 3
personen op visite
hebben, en 30 bij een
uitvaart**
**Dan hou ik op 25
December een
uitvaart voor mijn
overleden kalkoen**

Ons biologisch cultureel ERFGOED!

Vogelgriep en de hobbydierhouder

Nostalgie

Foto van de Maand

Waarom begint iemand met het houden van kippen?

Mijn bloed kookte...

Overpeinzingen van Jan Eenvoud

Het liefje van een haan

Die haantjes toch...

Teveel haantjes...

Is het nou een hen... Of toch een haan?

Hanenladders

Interseks. Het was toch een hen?

Is het geslacht van een embryo al vast te stellen in het ei?

Hoe je het geslacht In-Ovo (in het ei) als hobbydierhouder ook zelf al kunt vaststellen!

Kipberichtjes

Trap niet in de val!

Welk voer moet je voeren?

De juiste voeding in de rui- en winterperiode

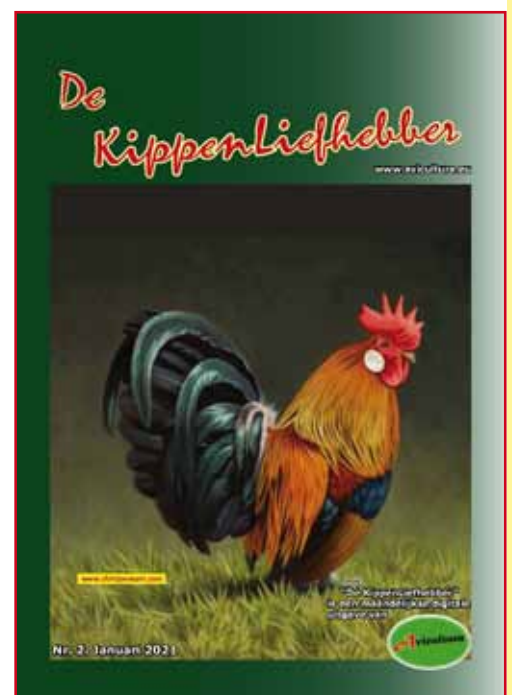
Handig hulpmiddel voor zelfdoeners

Vraag en Aanbod

Overige Aanbiedingen

Leuke en interessante facebookpagina's

In dit nummer

Wilt u ook
uw ervaringen
met kippen
delen?

Heeft u een leuk verhaal?
Of heeft u tips waar andere
kippenliefhebbers
hun voordeel mee kunnen doen?

Schrijf het op!
(Wij redigeren de taal wel!)

Doe mee!

Want de basis van "***De KippenLiefhebber***" is

ván en vóór kippenliefhebbers!

Al uw belevenissen, leuke of gekke dingen over kippen,
foto's voor "***Foto van de Maand***", advertenties met foto's
voor de rubriek "***Vraag en Aanbod***" (gratis!) enz kunt u
mailen naar:

redactiedkl@avicultura.eu

Uiteraard worden ook uw suggesties, waardoor we
"***De KippenLiefhebber***"
nog interessanter en mooier kunnen maken,
zeer op prijs gesteld!

(Foto:
Gerben Kalkman).

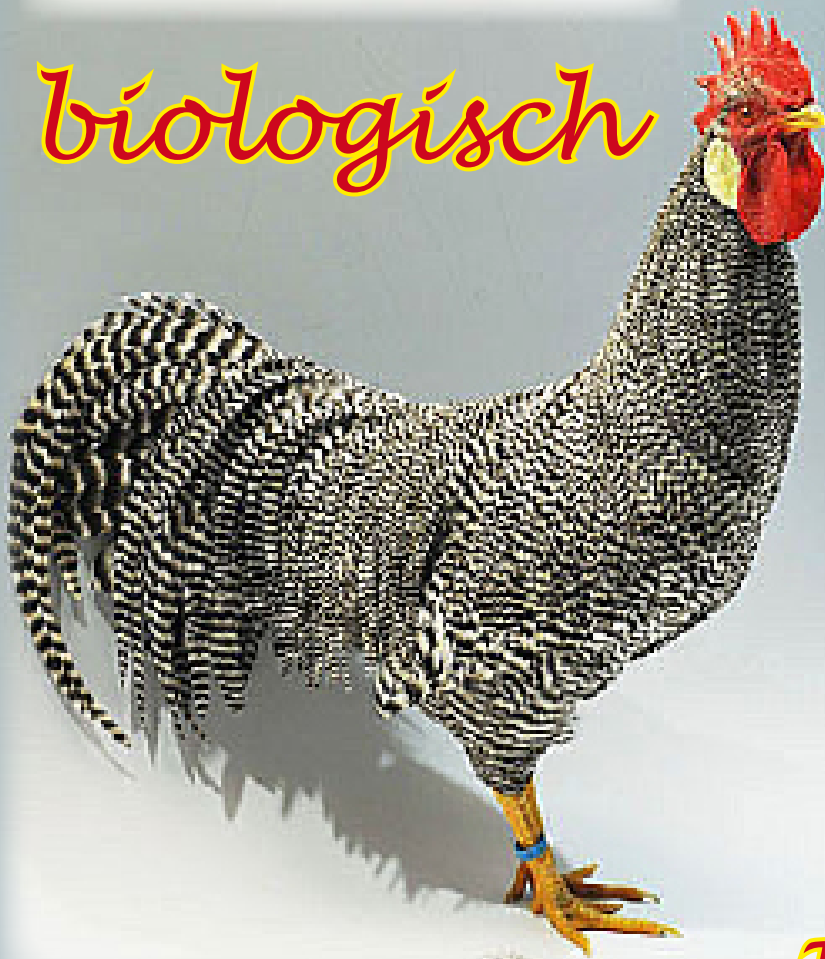
(Ook commerciële advertenties zijn welkom!
De tarieven zijn zeer gematigd).

Ons

biologisch

cultureel

ERFGOED!

Ons biologisch cultureel **ERFGOED!**

Door historische afbeeldingen die bewaard zijn gebleven kunnen we nu nog het vroegere uiterlijk van rassen zien, en vergelijken met die van nu.

Dat hebben we te danken aan tekenaars en schilders als Ludlow, Sewell, Whippell, Delin, Harrison Weir, Van Gink en anderen. In hun tijd ware artiesten.

Zulke gepassioneerde artiesten zijn er tegenwoordig gelukkig ook nog!

Zoals Chris Jones, die dieren tekent en schildert met pen en penseel, en wel zó meesterlijk, zo perfect, dat je zou zweren dat het foto's waren...

Chris Jones is een Engelse artiest die is gespecialiseerd in het schilderen van pluimvee en wilde dieren. Hij is wereldberoemd om zijn realistische weergave van kippen, en werkt ook vaak in opdracht.

Kijk eens op de website van Chris!

Vogelgriep en de hobbydierhouder

Maatregelen aangescherpt voor hobbypluimvee!

Voor Nederland (21.11.2020):

Alle huidige landelijke maatregelen, zoals de ophokplicht voor commercieel gehouden pluimvee, blijven onverkort van kracht.

In aanvulling daarop zijn dierenentuinen, kinderboerderijen en eigenaren van hobbyvogels **VERPLICHT** hun pluimvee en watervogels af te schermen, zodat hun dieren niet in contact kunnen komen met wilde watervogels en hun uitwerpselen. Dat is vooral van belang in waterrijke gebieden met veel watervogels.

Voor België (15.11.2020):

Aanvullende maatregelen voor particuliere houders van pluimvee en vogels.

Vanaf zondag 15 november zullen naast professionele bedrijven, nu ook particuliere houders van pluimvee hun dieren verplicht moeten ophokken of afschermen. Dit zijn onder meer alle mensen die in hun tuin kippen of siervogels houden, maar ook duivenmelkers.

- Alle houders van pluimvee moeten hun dieren(*) ophokken of afschermen (met behulp van netten). Dit geldt ook voor gezinnen die bijvoorbeeld een aantal kippen houden voor hun eieren. De voeder- en drinkbakken moeten binnen geplaatst worden of, indien dit niet mogelijk is, in de buitenruimte afgeschermd worden met netten.

(*) de ophokplicht geldt voor alle pluimvee met uitzondering van loopvogels omwille van het dierenwelzijn.

- Verzamelingen van pluimvee zoals openbare markten, tentoonstellingen, wedstrijden, beurzen,... zijn momenteel niet toegelaten in het kader van de coronamaatregelen. De maatregelen zijn terug te vinden op de website van het Agentschap:

<http://www.favv.be/professionelen/dierlijkeproductie/dierengezondheid/vogelgriep/maatregelen.asp>

Wat is het vogelgriep-virus?

Aviaire influenza (AI) of vogelgriep is een zeer besmettelijke virusziekte waar waarschijnlijk alle vogelsoorten gevoelig voor zijn. Er is geen wetenschappelijke indicatie dat dit H5-virus ook schadelijk is voor de mens. De aard van de symptomen en het verloop van de ziekte hangen af van het pathogene karakter van de virusstam, het getroffen dier, de omgeving en eventuele andere infecties.

De besmetting kan plaatsvinden via direct contact met zieke dieren of door blootstelling aan besmet materiaal, zoals mest of vuile kratten.

Ook via de lucht is indirecte besmetting mogelijk, maar over relatief korte afstand.

Volg de facebookpagina

"Wij kippen pikken het niet meer"! Daar worden alle persberichten over ziekte-uitbraken en getroffen maatregelen door de NVWA en FAVV direct gepubliceerd om liefhebbers te informeren.

VOLG: "Wij kippen pikken het niet meer!"
Dan blijft u per dag op de hoogte!

Vogelgriep en de hobbydierhouder

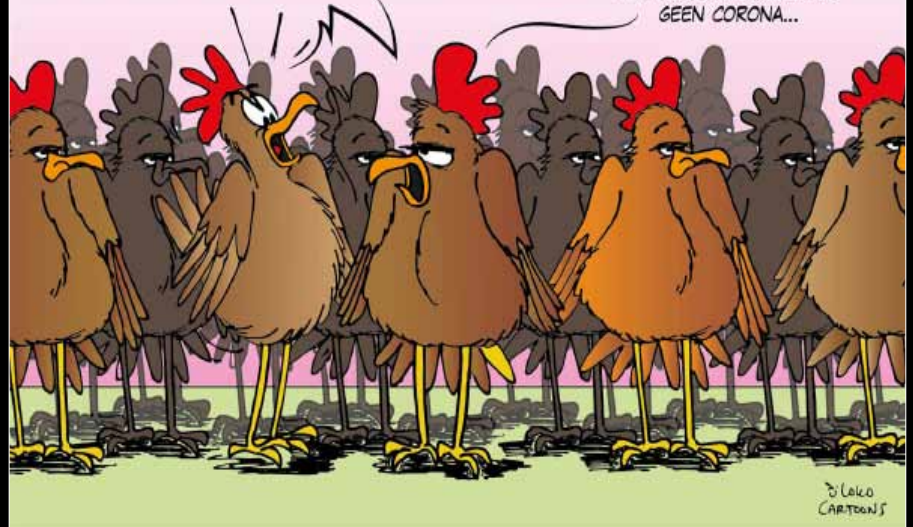
Wat is de zin van op-hokken of afschermen?

De bedoeling van ophokken en afschermen is, dat kippen niet in aanraking kunnen komen met mest van wilde watervogels en daarmee met het virus. De kans dat een besmette vogel precies een poepje laat boven een kippenren is verwaarloosbaar. Maar de kans op het in een ren neerstrijken in waterrijke gebieden om mee te eten is veel groter. Dat neerstrijken is met een overdekking van de ren of met een net te voorkomen.

OPHOKPLICHT PLUIMVEE VANWEGE NIEUWE VOGELGRIEP...

OH JA! MENSEN MOETEN AFSTAND HOUDEN
EN WIE WORDEN ER GEWOON OP ELKAAR GEPROPT!!?

RELAX MAN,
WIJ KRIJGEN TENMINSTE
GEEN CORONA...

Haatsjie!!

Vogelgriep en de hobbydierhouder

(Foto: Angelina Buscop).

(Foto: Emmylou Heidoorn).

Maar hoe doe je dat afschermen?

Dit kan door de dieren in een volière te houden of in een afgedekte ren of in een schuur onder te brengen. Is dat niet mogelijk, dan zijn daarvoor tal van creatieve oplossingen te bedenken. Een niet meer gebruikte trampoline met gaas eromheen, of prikpaaltjes, gaas erom en een grote parasol erin zetten, een oude partytent of door een dekzeil eroverheen te spannen.

De genomen maatregelen zijn bedoeld om de commerciële pluimveehouderij te beschermen. Het economisch belang (export) daarvan voor Nederland is enorm.

Er zijn duizenden banen mee gemoeid.

In Nederland waren er rond 2018 105 miljoen kippen voor het houden van eieren of vlees.

In Noord Brabant het meest: 28 miljoen.

Wat is het doel dat met ophokken of afschermen tracht te worden bereikt?

De kans dat een besmette watervogel net precies in uw kippenren een poepje laat vallen en daardoor uw kippen kunnen besmetten is verwaarloosbaar.

Het gaat erom, dat vooral in waterrijke gebieden voorkomen wordt, dat wilde vogels niet in de ren kunnen neerstrijken, en door uitwerpselen uw kippen kunnen besmetten. Vandaar dat de regelgeving ook uitgaat van overdekking met netten.

Nederland:

Er zijn tig geconstateerde besmettingen bij wilde watervogels vastgesteld. En zes uitbraken bij pluimveebedrijven. (Stand 21.11.2020).

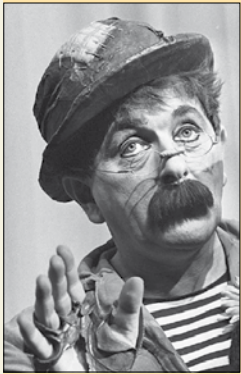
België:

Bij wilde zwanen in een opvangcentrum in Oostende is vogelgriep vastgesteld. (Stand 24 november jl).

Nostalgie

Dorus

(Tom Manders 1921 – 1972)

Tok tok tok, 'k ga met de kippen op stok
Want ik woon in een kippenhok
Tok tok tok, d'r kan geen mens meer bij
En ieder ei is voor mij
Me hospita zette mij voor 't blok
Maar ik koester heus geen wrok
Want: tok tok tok, tok tok tok
Ik ben gelukkig in me kippehok

Ik ben een man van de straat
en je weet hoe dat gaat:

Ik hou van een vrij leven
Daarom heb ik altijd last,
want ik ben niet honkvast
'k Was steeds heen-en-weer aan 't zweven
Maar nu heb ik wat ik zoek
Ik voel me net een kloek
Al moest ik effe wennen
Aan dat gekakel van die hennen

Kom ik vroeg of kom ik laat
Geen kip doet me kwaad
Want ik heb me eigen sleutel
En als ik nou niet 'es vroeg op wil staan
En ik word wakker van die haan
Want die kraait met zo'n raar gereutel
Dan komt de oorlog in de ren
En krijgt 'ie van iedere hen:
"Zeg, zit nou niet te vitten..."

Want Dorus moet nog effe pitten"

Money can't buy
happiness but
it can buy
chickens
and that's sort of
the same thing

OPGELET: PLATTELANDSGEMEENTE

Betreden op eigen risico

Hier hebben we,
klokkentorens die regelmatig luiden
tractors met ronkende geluiden

hanen die kraaien
kuddes die het weiland maaien

koeien die loeien
gewassen die groeien

paarden die hinniken
blaffende honden die weerklinken
ganzen en kikkers die kwekken
geiten en schapen die mekkeren

paarden die hinniken
blaffende honden die weerklinken

duiven die koeren
en boeren die op zondag het land roeren

Platteland

Waar het erfgoed wordt bewaard, lokale producten
en getalenteerde ambachtslieden worden gekoesterd.
Waar de stilte der natuur veel geluiden heeft.

Boerendorp, geschilderd door
Lambertus Hansen (1803 - 1859).

Foto van de Maand

*Flor Blondeel zegt graag tegen de kipjes wat ze moeten doen...
(Ingezonden door Liesbeth Desodt).*

Waarom begint iemand met het houden van kippen?

Ik droomde al jaren van een boerderijtje. Uiteraard met bijbehorende beestjes, waaronder kippen. Op mijn 45e hakte ik de knoop door en vertrok naar de Achterhoek! Toen ik eenmaal gesetteld was ben ik me gaan verdiepen in kippetjes. Mijn oog was gevallen op de zijdehoender pluizenbolletjes. In eerste instantie wilde ik Brahma's (want die waren lekker groot en die zouden dan hopelijk niet zo snel door roofvogels worden gepakt) maar ik verloor mijn hart aan die wandelende poefjes.

Geen idee waar ik moest zoeken. Kon niet echt 1,2,3, iets vinden op internet, maar kreeg wel een link naar marktplaats. Niet mijn eerste keus voor het aanschaffen van dieren, maar goed. Die link leidde me naar Floris, een 'hobby-fokker' uit Driebergen. En zo kwamen er na een maand 5 zijdehoenkuikens van 1 week oud bij me wonen. 4 hennen en 1 haan! Leuk zelf 'grootbrengen', dacht ik. Maar al snel kwamen er vragen. Ik had in die periode contact gelegd met een superlieve vrouw via Instagram die ook USA zijdehoenders had. Daar kon ik al mijn vragen aan stellen, wat echt superfijn was!

*Door
Ingrid Gijnsman*

Waarom begint iemand met het houden van kippen?

Ik kreeg de tip van een buurman om mijn hok bij 'Jan, de hokkenbouwer' uit Zieuwent te laten bouwen, zo gezegd, zo gedaan. Na een week of 12 gingen Bram en z'n meiden 'uit huis' en mochten ze in hun luxe villa met een grote ren eraan vast (voelde wel een beetje 'legenestsyndroom' opkomen)...

Na twee maanden elke week mijn hok te hebben verschoond, kwam ik in aanraking met Shelley de Bruin van Shelley's Farm uit Mariënveld. Zij leerde mij over een 'Eco-stal'. Super interessant! Ik ging de bodem van mijn hok 'bekleden' met natuurlijke bodembedekking. Van aarde, hooi, hennepvezel tot aan kleimineralen en vulkaangesteentemeel. Met allemaal 100% natuurlijke producten wat ten goede komt aan het milieu, de natuur en moeder aarde (plus dit kun je na 1 jaar evt. gebruiken als compost). Onwijs gebruiksvriendelijk (nu hoef ik niet meer elke week mijn hok schoon te maken, maar alleen maar te bewerken) en zo houd ik meer tijd over voor leuke dingen! Win-win!

Verder is het zo leuk om de communicatie tussen die beestjes te volgen, van "hee, hier is eten" tot aan "kijk uit, gevaar!". Voor alles is een ander geluidje (ook wel logisch, haha) Maar zoooo schattig en bijzonder!

Ik had me al wel goed ingelezen, maar toch kwamen er dingen voorbij die nieuw waren voor me, zoals o.a. coccidiose, cocci-di-wat..? (parasiet in ontlasting die erg besmettelijk is) broeds zijn en legnood bij hennen.

Op een dag liep één van mijn hennen, Sofie, wat zenuwachtig rond. Ik dacht ohh grappig, zij moet denk ik haar eerste ei leggen. Maar waar ze ook ging, het lukte niet om een rustig plekje te vinden. Ik keek het zo even een tijdje aan, totdat een vriendin zei; Ing je moet haar echt even binnen (op het legnest) zetten, anders kan ze legnood krijgen. Legnood? Uh...?

Toen ik me daarin verdiepte, kwam ik erachter dat we het leggen van een ei (en het inwendige 'legsysteem') niet moeten onderschatten. Is echt een hele gebeurtenis en als een kipje zich niet veilig voelt om ergens een ei te 'baren' (duurt soms echt een uur) dan kan zoiets niet goed aflopen. Want ja, er staat binnen no time alweer een nieuw ei 'te trappelen' voor die ei-leider... Weer wat geleerd! Hup Sofie naar binnen. En daar was na drie kwartier mijn/ons eerste ei... Ahhh... trots...

Ze zijn zo ontzettend leuk die beestjes, maar het zijn wel dieren. En dus een hele verantwoordelijkheid.

Ik heb sinds ik kippen heb zoveel over én van ze geleerd! En wat zijn ze toch bijzonder!

Mijn bloed kookte...

En dan tref je plotseling dit bericht aan...

Ik bracht het in de openbaarheid op diverse 'kippensites' op facebook...

Tragedie in het Noord Limburgse Wellerlooi, een gehucht met maar 1.200 inwoners, 'bestuurd' door het verder gelegen Bergen...

Het bejaarde echtpaar Willy en Gertie Drissen moet op last van de gemeente Bergen hun kippenhokje afbreken. Het stalletje achterin de wei, dat jarenlang dienst deed als schuilplaats voor de pony's, had Willy enkele jaren geleden omgebouwd tot kippenhok.

De kippen en hun hokje, met daarnaast een konijnenhok en wat speeltoestellen, waren bedoeld voor hun kleinkinderen, die op jonge leeftijd hun vader waren verloren en bij opa en oma rust, vertier en afleiding vonden. Niemand die er enig probleem mee had.

Totdat Willy zonnepanelen wilde plaatsen en de gemeente belde om informatie en een ambtenaar van de gemeente langskwam... Die beval dat alles moest worden afgebroken... Slapende honden werden wakker. Volgens de gemeente mag er op deze plek, met bestemming 'natuur', geen "gebouw" staan. Willy ruimde alles op, behalve het kippenhokje.

Mijn bloed kookte...

Kort daarna kreeg Willy een brief van de gemeente met een ultimatum. De gemeente stelt, dat het kippenhokje voor 9 november (jl.) weg moest zijn op straffe van een boete van 1500 euro per week.

€ 1.500 per week...

Kunt u het zich voorstellen?

Een fraudeur, drugsdealer of roofovervaller komt er met aanmerkelijk minder of een taakstrafje vanaf...

Volgens het echtpaar heeft de gemeente in het verleden toegezegd dat het stalletje er mocht blijven staan zolang zij er woonden. Maar de gemeente stelt dat indertijd rekening was gehouden met de situatie, en handhaving derhalve liet rusten.

Niemand, die op wat voor wijze dan ook last had of heeft van dat kippenhokje...

Of...

zou de 'natuur' er wellicht 'last' van hebben...?

Een gemeente op z'n smalst?

Daarom werd er, door omwonenden(!), een petitie opgestart!

Help Alena en Jeremy hun kippen te houden!

Wij, als inwoners van Wellerlooi en omgeving, willen ons graag inzetten voor het behoud van de kippenren van Gertie en Willy Drissen. Mensen die zich op deze leeftijd genoodzaakt zagen hun kleinkinderen in huis te nemen door het veel te vroeg overlijden van hun vader. Ze doen er alles voor om het voor de kinderen zo prettig en makkelijk mogelijk te maken.

***Je vraagt je dan echt af,
of regeltjes,
of het uitoefenen van ambtelijke macht,
boven menselijkheid moeten gaan...***

**Binnen korte tijd
tekenden honderden mensen de petitie...
en de gemeente
Bergen keerde op haar schreden terug!**

Publiciteit is een machtig wapen tegen 'regeltjes'...

https://www.petities.com/help_alena_en_jeremy_hun_kippen...

Overpeinzingen van Jan Eenvoud

Zijn wij kippig geworden?

De kip heeft ook een duidelijke pikorde en daardoor wordt bepaald wie het eerst gaat eten en de beste zitplaats krijgt. Een kip herkent wel honderd soortgenoten en hun sociale status. Kippen hebben ook een ingewikkelde hiërarchie en gaan hier op gepaste wijze met elkaar mee om.

Kippen kunnen niet praten maar wel met elkaar communiceren. In hun luchtpijp zitten membranen tussen de kaakbeenringen om door middel van de ademhaling geluidjes te maken. Ze kunnen ongeveer vijftwintig verschillende geluidjes maken en elkaar daarmee van alles duidelijk maken. Bij gevaar laten ze een schor gekrijs horen en als ze ontspannen zijn een rustig getok. Een broedende hen wisselt zelfs al geluidjes uit met de kuikens in het ei. De kip vermeerdert zich door eieren uit te broeden, maar sommige kippen vinden dit niks en kakelen liever.

De brutaalste kip haalt ook het beste voer uit de voorbak en is daardoor ook de vitaalste kip.

Ze banen zich een weg naar de top door een bepaald geluid te laten horen.

De haan heeft twee maanden langer nodig om volwassen te worden dan een hen. Hanen zijn meestal groter dan de hen en hebben een ander verenpak. Hanen kraaien en proberen met hun machogedrag indruk te maken op de vrouwtjes.

Vroeger werden hanen gecastreerd, daarna vetgemest en werden dan kapoen genoemd.

Sinterklaas staat bekend als kindervriend en zijn verjaardag wordt elk jaar in december gevierd.

Dat er dan Sinterklaas kapoentje wordt gezongen heeft waarschijnlijk te maken met zijn celibataire verplichtingen als bisschop.

Het lijkt wel dat sinds we de kip als huishoer hebben wij kippengedrag vertonen.

Er zijn zelfs spreekwoorden over:

Er als de kippen bij zijn.

Praten als een kip zonder kop.

Er als een trotse haan bij lopen.

Het ei wil wijzer zijn dan de kip.

De kip met de gouden eieren slachten.

Haantje de voorste zijn.

De knuppel in het hoenderhok gooien.

Als de vos zijn passie preekt, boer pas op je kippen.

Maar de juiste uitleg van dit alles is niet eenvoudig...

*Door
Jan Eenvoud*

Het liefje van een haan

In een groep heeft een haan altijd een 'liefje'.
Maar waarom juist die ene?

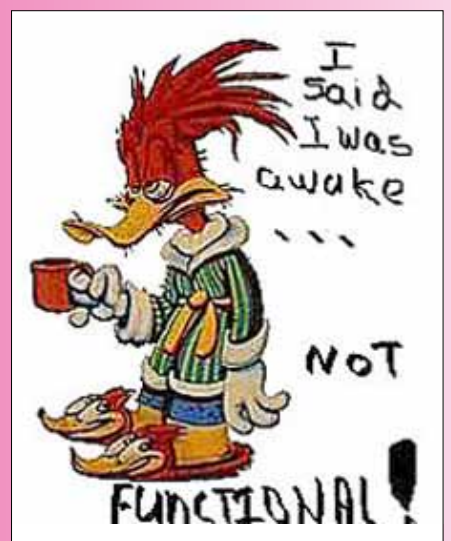
Door het leggen van eieren onttrekt een hen ook calcium aan haar botten. Die botten worden tijdens de leg holler. Hennen met een grotere kam houden, ondanks dat onttrekken van calcium, dikkere, hardere botten dan hennen met een kleinere kam. De doorbloeding van de kamspeelt daarbij een rol. Een grotere, goed doorbloede kam geeft zo'n hen een hogere sociale status.

De kamgrootte wordt mede beïnvloed door de temperatuur, het zonlicht en het soort voer (vitamines). Zowel de haan als de hen demonstreren met hun kam hun geschiktheid om goed nageslacht te produceren. Want in de natuur is alles gericht op reproductie.

(Foto: Martijn Sonder).

Die haantjes toch...

U heeft al kipjes en u heeft daar erg veel plezier aan. Het idee komt op om wat eieren uit te laten broeden. Leuk voor de kinderen of kleinkinderen... Wat kuikentjes...

Dat is waar... maar veelal is het vervolg veel minder leuk! Volgens de natuurwetten worden er 50% hennetjes en 50% haantjes geboren...

Maar in de praktijk kan dat volstrekt anders uitpakken... Van de 10 kuikens 9 haantjes komt voor...

En... ook die kuikentjes worden groot... En dan? Vaak worden ze onderling agressief en geluid maken ze zeker! Op social media verschijnen tig berichten in de trend van: "Wij hebben nog een lieve haan die een goed thuis zoekt..."

Er zijn op Facebook zelfs groepen '**hanendating**', '**Haantje zoekt baantje**' en '**Geef haantjes een kans**' om overvloedige haantjes een thuis te bezorgen.

Maar...

veelal zijn het kwalitatief geen goede raskippen die een fokker nodig zou kunnen hebben.

Of het zijn diertjes zonder raskwaliteit of met een kleur waarin niemand is geïnteresseerd.

Ook fokkers met (volgens de rasstandaard) kwalitatief voor de show perfecte haantjes, behalve die in begeerde kleurslagen, raken die moeilijk of niet kwijt...

En het lot van al die haantjes?

Dat is bezegeld!

En uiteindelijk óók dat van uw haantjes, hoe verschrikkelijk u dat wellicht ook moge vinden...

In vroeger tijden hadden vele gezinnen kleinvee om in eigen onderhoud, eieren en vlees, te voorzien. Maar in onze betonnen en geasfalteerde wereld worden hanen om hun "geluidsoverlast" steeds vaker niet meer geaccepteerd. Niet iedere tegenwoordige buur is tolerant...

Op een enkele uitzondering na wil NIEMAND uw overvloedige haantjes, hoe tam en lief ook, hebben!

Teveel haantjes...

Een greep uit honderden wanhopige oproepen op internet...

Ik doe hier een laatste wanhopige poging voor het herplaatsen van onze hanen. Wij hebben in april drie gesekste kuikentjes gekocht, maar helaas blijken twee van de drie kuikens hanen. Inmiddels klaagt de buurt steen en been en is de situatie niet meer houdbaar. Is er iemand die plek heeft voor onze hanen? Eventueel mogen ze ook met drie (dus inclusief hen) weg. Als ze maar geplaatst worden... Ik ben echt ten einde raad en zou het heel erg vinden als ze afgemaakt zouden moeten worden! Het zijn zulke lieve beestjes.

Ik vrees dat ik van de 40 eieren die zijn uitgekomen slechts 6 hennen heb...

Huisje gezocht. Twee weken geleden heb ik 2 lieve zijdehoenders een onderkomen gegeven. Ze waren gedumpt... En ik had al het vermoeden dat het beide haantjes zouden zijn (want het geslacht is bij dit ras moeilijk te zien). Maar ik had de hoop dat het goed zou gaan. Nu vliegen ze elkaar nu toch af en toe "in de veren". Het is nog te overzien, maar ik wil ondertussen toch proberen om voor één van de twee een ander goed plekje te vinden. Dus weet je iemand, of ben jijzelf degene, laat het me dan weten. Mijn enige vereiste is een heel goed plekje.

Ik wil gewoon even wat kwijt, want ik moet aldoor maar huilen. Ik zit met m'n handen in het haar, en dat gewoon omdat ik zo van m'n kippetjes hou. Ik nam een nestje Zijdehoentjes over van iemand die ze niet kwijt raakte, en ik dacht, ach ik zal hem helpen, en ga het gewoon proberen. Al snel kwam ik er achter dat het geslacht onbekend was, en moest dus maar wachten tot ze groter werden. Ze zijn nu bijna zeven maanden en heb vier haantjes, waarvan er nu drie kraaien. Ze zijn super mooi, maar daar hebben mijn burens geen boodschap aan. Niemand op Marktplaats, of op de kippen groepen of kinderboerderijen kan mij helpen.

Vandaag de knoop doorgehakt, en meerdere dieren-artsen opgebeld, om ze dan maar te laten inslapen. Ook hierbij word ik niet geholpen, want niemand begint eraan om een gezond dier in te laten slapen. WAT NU? Moet ik ze dan laten opvreten door roofvogels, of aan slangen laten voeren. Ik word echt gek en loop over van verdriet. Heeft iemand een idee voor drie haantjes? HELP alsjeblieft!

Teveel haantjes...

Ben al zo lang bezig, heb overal al achteraan gezeten en niemand maar dan ook niemand kan mij helpen.

Och, wat verdrietig dit. En het gebeurt zoveel... Ik had ook 2 haantjes, waren gedumpt. Ik heb uiteindelijk wel voor 1 een nieuw mooi plekje gevonden. De ander heb ik van de week in moeten laten slapen.

Als ik een tip mag geven: probeer een paar super-mooie foto's te maken. Kies een mooie neutrale plek, mooie achtergrond en wees creatief. Je zal zien dat je haantjes nog beter naar voren komen. Een prachtig product in een saaie etalage verkoopt ook niet (of moeilijk).

Ik heb twee haantjes die mogen blijven zolang het goed gaat. Anders moet ik helaas een andere oplossing zoeken, zoals een valkenier... die laat de haantjes vaak een week op een weiland lopen om te kijken of ze gezond zijn, en maken er dan netjes en snel een einde aan.

Er was eens....

Een jong, lief kipachtig vogeltje dat in het raamkozijn stond te piepen dat hij naar binnen wilde bij mijn burens. Het bleek een kipkuiken en had honger en dorst. Gedumpt? We zullen het nooit weten, maar de verwachting is van wel. Hij was bij navraag in de buurt immers van "niemand". Zoals alle beestje in nood, was ook dit kipje welkom bij mijn lieve burens. Ze hebben hem liefdevol grootgebracht in hun huiskamer en ze gaven het de naam TWIET!

Twiet had nog veel behoefte aan warmte en aandacht en dus kon hij als kuiken mooi in een draagzakje overal mee naar toe. In de avonden keek hij TV mee op schoot en overdag liep hij gewoon, samen met de hond en kat, door het huis. Helaas bleek Twiet een haantje! We hoopten nog even op een haantje die niet snapte dat hij kon kraaien, maar helaas. In een rijtjeshuis is dat natuurlijk niet wenselijk. Daarom zoeken we een goed huisje voor deze schat! Een huisje waar hij met andere kipjes gewoon zijn haantjesrol mag vertolken zonder dat anderen daar overlast door ervaren. Wij zoeken voor hem een fijne wei of tuin waar hij mag scharrelen met zijn vriendinnen en waar hij goed wordt verzorgd. Wel is het zo dat de introductie in een toom begeleid moet worden. Twiet is immers nog geen toom en buitenleven gewend. Mocht je hem een goed huisje kunnen bieden, komen wij hem graag bij je brengen!

*"Aangeboden:
een prachtige krielhaan,
zwart met gouden
kraag"...*

Helaas rasloos...

Teveel haantjes...

Niemand wil hanen hebben, da's gewoon de realiteit.

Wanhoop om haantjes een 'thuis' te kunnen bezorgen leidt niet alleen tot emotionele teksten, maar ook tot creatieve... Wat dacht u van deze:

*#nieuwste rage op fitness gebied!!!!#
Wil je aan je conditie werken??
Dan heb ik heel goed nieuws!!!
Onze haan Hendrik (met een ochtendhumeur) zoekt een nieuw huisje...
Gegarandeerd vele uren renplezier,
want hij heeft dagelijks een humeurtje.
Voor degenen die veel lef hebben, en
graag wat aan hun figuur willen werken,
kun je me gerust een bericht sturen.*

*Ps. Het werkt écht, ben al 6 kg kwijt!!
#wegmetalleafslankpillen#*

How to catch a chicken:

Step 1: You can't.

The average human can run 8.6 mph.
The average chicken can run 9.
Sorry, human.

Ons cochinhaantje van 2 maanden deed deze ochtend, iets voor zessen, een eerste poging tot frequent kraaien. Een maand vroeger dan ik had gedacht. Wou nog een leuk plaatsje voor hem zoeken. Dat wordt plots iets dringender. Zijn er trouwens regeltjes over het uitzetten in het bos of zo?

Het dumpen van dieren is een misdrijf! dus strafbaar. Buiten het feit dat het onethisch is dieren te dumpen. **Het dumpen van haantjes is asociaal en laf!**

Je zadelt een kinderboerderij of iemand anders met dieren op waar ze niets mee kunnen. En die moeten dan maar een probleem oplossen, waar ze niet om hebben gevraagd?

Het dumpen in een bos is zeer dieronvriendelijk. De haantjes verhongeren, of sterven als prooi voor roofvogels, vossen, marters enz. Helaas worden er jaarlijks honderden haantjes gedumpt door mensen, die hun verantwoordelijkheid niet nemen!

*Gedumpte, liefdeloos
aan hun lot overgelaten
haantjes...*

Ben ik nou een jongen... of een meisje?

IK wéét het!!!

Is het nou een hen... of toch een haan?

ZAG U HET OOK NIET?

Op social media zetten mensen jaarlijks honderden foto's van kuikens en halfwasjes, met telkens opnieuw de vraag:

is het nou een HEN of is het een HAAN?...

Want een van de moeilijkste dingen voor een liefhebber of fokker van kippen is het vaststellen van het geslacht van jonge dieren!

Voor het eerst zijn letterlijk ALLE kenmerken, waarmee je het geslacht op jonge leeftijd al kunt vaststellen, óók net ontdekte(!), compleet op een rij gezet in "**Kippen... Is het nou een hen...? Of... toch een haan?**"

**Kippen...
Is het nou een hen...?
Of... toch een haan?**

Geïllustreerd met meer dan 500 foto's hoe je de verschillen tussen een hen en een haan op jonge leeftijd al kunt zien!

Hanenladders

Wat kun je doen met hanen, die elkaar de tent uitvechten? Ruimte geven en een hanenladder maken. Chantal Jonkergouw uit Zweden, bekend om haar foto's van krulvederige Cochinkrielen, realiseerde het:

Sinds een paar jaar heb ik het goed te pakken; zelf broeden! Tot dan toe had ik voornamelijk kipjes gekocht, wat natuurlijk ook heel leuk is. Nu, met een mooie volautomatische broedmachine, kan ik eitjes uit Nederland laten komen en voordat ik het wist had ik 30 kipjes erbij. Dus ook... Een heleboel hanen!

Iedereen ervaart vast wel dat het niet mogelijk is om voor iedere haan een goed thuis te vinden, en ook niet om ze allemaal te houden. We hebben vijf groepen hennen met elk twee hanen, en dat is wel het maximum. De 'mooiste' hanen zitten in die vijf groepen, die elk in grote veilige rennen rondlopen en een mooi groot binnenhok hebben dat hermetisch dicht kan.

*Door
Chantal Jonkergouw*

Facebook:
Chantal's Chickens

Hanenladders

Hanenheuvel

Dus... wat te doen met al die hanen? Wat we hier in Zweden gelukkig hebben is ruimte. En wat ik dan ook nog heb, is een super handige man die werkelijk alles kan bouwen. Dus toen mijn hanengroep ging uitdijen en in de grote oude stal woonde, met uitloop, besloten we een hanenhuis te bouwen op een bosheuvel vlakbij de nieuwe paardenstal. In no time was alles klaar, het huis, en een 1.000 m² omheinde bosheuvel waar de hanen hun lol op kunnen met een mooi ruw terrein met rotsblokken, zand en mos, en beschut door beuken, berken en eiken. Het is echt genieten, om op de heuvel te zitten, omringd door prachtige hanen.

Inmiddels was ik een stapje verder gegaan, en haalde hier en daar ook hanen op die een thuis nodig hadden. De meest fantastische hanen!

De hanenladder

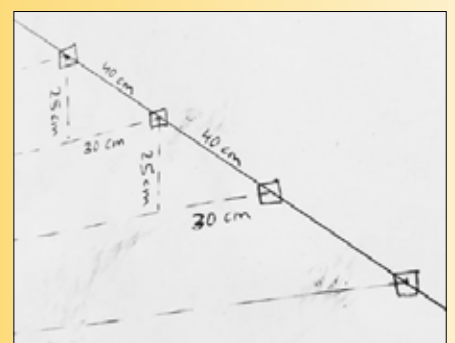
Al deze hanen hebben natuurlijk ook een goede slaapplek nodig... Bij het ophalen van een haan zagen we in een schuur een grote ladder. En daar was ons slaappleksidee geboren: de hanenladder!

De hanenladder is een ruimtelijk efficiënte oplossing om veel hanen (of kippen in het algemeen) een slaapplek te bieden. Ieder kan kiezen waar hij wil zitten (mag zitten), en ze poepen elkaar niet onder. 's Avonds springen de hanen trede voor trede naar het juiste niveau. Het lijkt er op dat hanen die laag in rang zijn, laag beginnen, maar sommigen klimmen langzaam naar de top. Ze lijken het heel prettig te vinden. Sommigen vliegen er de volgende dag in een keer vanaf, terwijl anderen het trappetje weer afgaan.

De hanenladder moet natuurlijk comfortabel zijn aan de poten, net als alle zitstokken. De stokken zijn ongeveer 30 mm x 30 mm en de randen moeten afgerond worden. Op het tekeningetje is te zien op welke afstand de stokken van elkaar zitten.

Het hanenhok.

Hanenladders

Uiteraard kan de ladder 3, 4 of 5 niveau's bevatten, afhankelijk van de ruimte. Zie het schetsje, compleet met wat vlekken.

Bij de jonge kipjes hebben we ook zo'n ladder geplaatst. In hun nachthok hebben ze diverse zitstokken, maar in het half overdekte gedeelte van hun grote ren kunnen ze kiezen om op de ladder te 'socialiseren'. Helemaal lekker als de ochtendzon door de brede opening schijnt.

Het is een leuk gezicht, als ik in de avond onze ronde doe langs het grote kippenhuis, het kleine kippenhuis en het hanenhuis. Alle hanen op de ladder, pruttelend en wel.

Gevaar in paradise

Helaas kwamen de laatste weken een paar lelijke kinken in de kabel op onze hanenheuvel; de buizerd.

Na heerlijke maanden buiten zonder enig incident, kwam er een nare wending.

Hanenladders

Met het vallen van de bladeren van alle bomen op de hanenheuvel, werd het snel duidelijk dat de buizerd zijn lekkere maaltje had gevonden. Een paar weken geleden begon het met een haan per week die verdween. Vervolgens ging het sneller. We namen maatregelen en verkleinden de buitenruimte zodat de hanen onder het afdak van het hanenhuis en onder de dichte dennen zouden blijven. In het afgelopen weekend spannen we netten boven een ruime ren, nogal lastig met al die bomen. Helaas hadden we niet genoeg netten, dus moesten we het nog afmaken... nog één strook te doen. En vandaag... weer een haan weg.

Iedere dag dus minder hanen op de hanenladder. Morgen maken we de bovenkant verder dicht met netten. En dan maar hopen dat het goed blijft gaan.

Een betere toekomst...

's Avonds gaan ze braaf naar binnen, en gaan de automatische deurtjes netjes dicht. We hopen dat we nu ons aantal hanen op de ladder stabiel kunnen houden, want het is echt genieten van al die prachtige kleuren en verschijningen.

*Groetjes van
Chantal & 100 Cochín-
krieltjes uit Zweden!*

Interseks. Het was toch een hen?

Kan een kip van geslacht veranderen?

Ja, dat komt voor. Dan is het een interseks.

Bij een interseks maakt bijna steeds het vrouwelijke geslacht plaats voor het mannelijke, bijna nooit omgekeerd.

Kippen die normaal eieren legden, die bevrucht waren en uitgebroed, gingen geleidelijk de kenmerken van een haan vertonen. Ze gedroegen zich daarna volmaakt als een haan en bevruchtten zelf eieren!

Het was het enige Sussex kuiken tussen andere kuikens. Na een paar weken haalde ik haar regelmatig uit het groepje en liep ze achter me aan. En met 18 weken legde ze haar eerste ei... wat al heel erg snel is. In de paar weken erna werden de eieren steeds groter met veel dubbeldooiers. De winter begon en de eiproductie van Chai stopte.... Na ongeveer 4 weken hoorde ik een vreemd kraaigeduid dat ik niet thuis kon brengen. Het werd al snel duidelijk dat Chai kraaide. Zou Chai een transgender zijn?

De veranderingen werden zichtbaar groter, haar gewicht nam toe, en ook het verenkleed veranderen naar haan. De kam en kinellen werden groter en ook het gedrag naar de hennen in haar groepje werd anders. De vraag was nu, zou Chai de hennen in haar groepje kunnen bevruchten? Chai was nu 10 maanden oud en het treden deed ze/hij goed.

*Door
Conny Veenendaal*

Interseks is wat anders dan hermafrodit. "Hermafroditisme" is het verschijnsel dat alle individuen mannelijke én vrouwelijke geslachtsklieren bezitten (of één geslachtsklier die beide functies in zich verenigt). Dit komt vooral voor bij lagere diersoorten.

Chai, 5 maanden oud.

Chai, 10 maanden oud.

Interseks. Het was toch een hen?

Kuikens van Chai.

Na 6 weken was het eerste bevruchte ei een feit. En na nog een paar weken waren er kuikens van Chai. Hij was dus in staat om eieren te bevruchten.

Toen Chai net 1 jaar was kreeg hij na de rui de echte veren van een haan. De hele transformatie van hen naar haan ging in één jaar.

Wel heel bijzonder om zoiets mee te maken.

*Na autopsie:
de verschrompelde linker
eileider van Chai, en de
rechter die zich ontwik-
kelde tot testis.*

Bij een hen komt slechts één eierstok, de linker, tot ontwikkeling.

Bij triploïde (interseksuele) kippen ontwikkelt de rechter eierstok zich tot testis.

In feite zijn dat dus kippen die tegelijk haan en hen zijn:

haan:	X/X
hen:	X/Y
triploïd:	XX/Y

(X is het mannelijke geslachtschromosoom en Y het vrouwelijke. Een triploï-de kip heeft twee mannelijke geslachtschromosomen X).

(Endocrinologisch wordt dit veroorzaakt door genen op X en Y. Door een gen op Y ontwikkelt zich met X/Y een eierstok, met XX/Y wordt die ontwikkeling tegengewerkt door de dubbele dosis X).

Is het geslacht al vast te stellen in het ei?

In de hobbydierhouderij is het overschot aan haantjes voor liefhebbers een probleem.

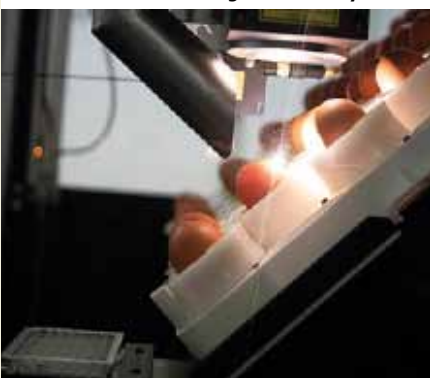
Maar ook in de bedrijfspluimveehouderij met legkippen is dat het geval. Op de dag dat de kuikens uitkomen worden ze gesekst, waarna de hennetjes naar opfokbedrijven gaan. De haantjes worden op de dag dat ze uitkomen gedood. Die zijn economisch nutteloos omdat ze geen eieren kunnen leggen en niet snel genoeg vlees kunnen aanzetten in vergelijking met vleeskuikens. Een deel van deze gedode ééndags-haantjes vindt zijn weg naar dierentuinen en roofdierenhouders. Jaarlijks worden er in Nederland naar schatting zo'n 40 miljoen eendagskuikens gedood, wat meer en meer een ethisch probleem vormt.

Lang werd het niet mogelijk geacht om het geslacht van een embryo al voor of tijdens het broedproces vast te kunnen stellen. Sinds kort maakt de In-ovo-methode dit mogelijk. Voor het uitkomen kan al worden bepaald of er uit een broedei een haantje of een hennetje komt. 'In ovo' is Latijn voor 'in het ei'.

In 2018 is het Duitse bedrijf Seleggt erin geslaagd om een methode daarvoor te ontwikkelen.

Op de 9e broeddag wordt er een piepklein gaatje in elk broedei gelaserd.

Met een druppeltje vloeistof kan dan worden bepaald of er vrouwelijke enzymen aanwezig zijn.

Een soort vruchtwater-punctie. Zijn die enzymen er niet dan komt er uit het ei een haantje en een robot sorteert dat ei uit.

Alleen broedeieren waaruit zich een hen ontwikkelt worden uitgebroed.

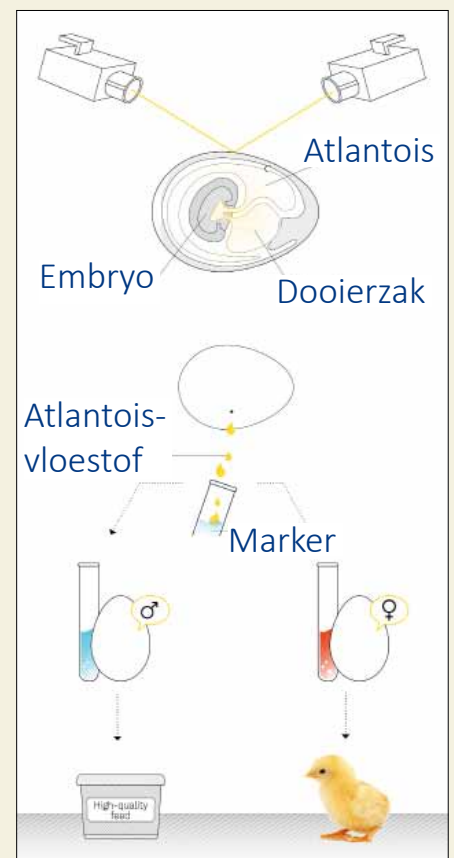
Deze methode is niet alleen diervriendelijker, omdat er geen eendagskuikens meer gedood hoeven te worden, maar ook duurzamer, omdat na het vaststellen van het geslacht alleen de vrouwelijke eieren worden uitgebroed waardoor er minder energie wordt verbruikt.

De mannelijke eieren die worden uitgesorteerd kunnen voor verschillende doeleinden worden gebruikt als alternatieve hoogwaardige eiwitbron. Voor de uitgesorteerde haaneieren is er een goede toepassing gevonden.

Vroeger...

In vroeger tijden was het zo eenvoudig...

*Uit spitse eieren kwamen haantjes,
en uit ronde eieren kwamen hennetjes...
Toch?*

Is het geslacht al vast te stellen in het ei?

In Nederland heeft de NVWA (de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) geconcludeerd dat de eieren na 9 dagen broeden als bijproduct (CAT 3 = geschikt voor diervoeding) worden beschouwd. Het bedrijf Seleggt is niet het enige dat bezig is met een proces om het geslacht in het broedei al te kunnen vaststellen.

Er zijn verschillende methodes:

- **Bio-marker detectie:** met een klein beetje vloeistof uit het broedei op de 9e dag van het broedproces kan met een biomarkerdetectie worden bepaald of het gaat om een mannelijk of vrouwelijk broedei.
- **PCR (Polymerase Chain Reaction):** hiermee wordt met kleine hoeveelheden DNA bepaald of het broedei mannelijk of vrouwelijk is. Ook met deze methode wordt op dag 9 van het broedproces het geslacht vastgesteld.
- **Hyperspectraal:** hierbij wordt gebruik gemaakt van licht om het geslacht van het embryo vast te stellen. Het broedei wordt doorlicht met een lichtstraal. Met een hyperspectrale meettechnologie wordt aan de hand van het berekende lichtspectrum het geslacht vastgesteld. Deze methode werkt alleen bij bruine broedeieren en kan later worden toegepast, vanaf de 13e dag van het broedproces. In-ovo kent inmiddels ook andere toepassingen, zoals het vaccineren van kuikens in het ei op de 18e tot 19e broeddag.

Jumbo is de eerste supermarktketen die eieren, gelegd door "broerloze" hennen, onder de naam Respeggt in de schappen brengt.

Is het vaststellen van het geslacht al in het ei alleen voor de bedrijfspluimveehouderij weggelegd?

Het antwoord is nee!

Richard Rosenberger experimenteerde en beschrijft in het volgende artikel mét foto's hoe je dat als hobbydierhouder zelf ook kunt doen!

Met de In-ovo-methode kunnen kuikens al worden gevaccineerd voordat ze uitkomen. (Foto: CEVA).

Hoe je het geslacht In-Ovo (in het ei) als hobbydierhouder ook zelf al kunt vaststellen!

Is het vaststellen van het geslacht In-Ovo (in het ei) moeilijk en alleen aan de bedrijfspluimveehouderij voorbehouden? Nee dus!

Zonder dat iemand het wist experimenteerde een groepje liefhebbers er ook mee.

*Door
Richard Rosenberger*

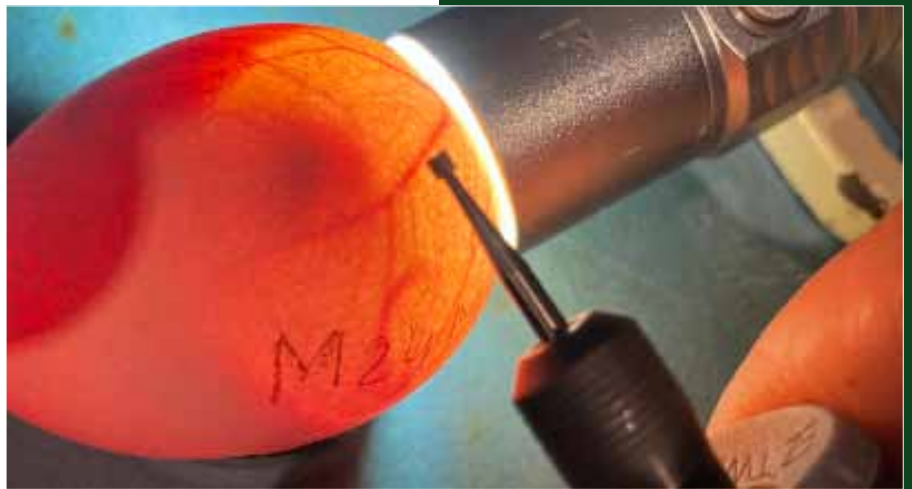
Zoals zoveel hobbyfokkers stuiten wij ook op het probleem dat er veel hanen uitkomen. Doorgaans ligt het percentage zelfs hoger dan 50%. Als het ongewenste haantjes zijn, kan dat voor problemen zorgen. Wat doe je met de ongewenste haantjes?

Het is doorgaans lastig om het geslacht vast te stellen als de kuikens vrij jong zijn. Eigenlijk weet je het bij rassen zoals Zijdehoenders pas zeker als ze een ei leggen, of als ze kraaien. Gelukkig zijn er laboratoria die via hormonen of RNA die in het bloed van de kuikens aanwezig zijn, het geslacht op een zeer jonge leeftijd

kunnen vaststellen. De kuikens dienen dan ongeveer 5-6 weken oud te zijn, zodat je veren kunt "oogsten", en deze in kunt sturen voor analyse. Ook is het mogelijk om bloed in te sturen, wat als voordeel heeft dat je dat al eerder kunt doen. Feitelijk al direct als ze uit het ei kruipen. Maar als je uit 30 bevruchte eieren zo'n 16 hanen hebt rondlopen... Als deze ongewenst zijn, wat kun je dan doen? Vaak is er wel iemand die -om welke reden dan ook- de hanen wil hebben. Als je geluk hebt zit er een bijzonder diertje met een bepaalde kleurslag tussen. Maar toch, wat doe je met de hanen waar je wel mee blijft zitten? Dit is een moreel dilemma waar veel hobbyfokkers mee te maken hebben. Dit tempert het plezier wat wij hebben in het uitbroeden van deze geweldige diertjes.

In-Ovo (In het ei)

In de commerciële sector zijn er ontwikkelingen om op grote schaal het geslacht te bepalen van kippen (*1). Er zijn zelfs verschillende methodes, maar wij werden op het spoor gezet door de ontwikkeling van het Leidse bio-tech bedrijf "In-Ovo", een spin off van de Leidse universiteit (*2).

Hoe je het geslacht In-Ovo (in het ei) als hobbydierhouder ook zelf al kunt vaststellen!

Zij maken na 9 dagen broeden met een laser een gaatje in het ei, waaruit zij een sample halen dat vervolgens wordt geanalyseerd. Dit kan op grote schaal en zeer snel gebeuren, en de voordelen zijn enorm. Je kunt de hanen vooraf selecteren, en je hoeft de kuikens niet te vernietigen.

Met deze gedachte in het achterhoofd, ben ik -pragmatisch als ik ben- gaan nadenken hoe je dat zou kunnen doen in de hobbysfeer. Nu speel ik een beetje vals. Ik beschik -door mijn werk- over een redelijk instrumentarium en een microscoop. De middelen waren er dus, nu de methode nog bedenken.

Om een lang verhaal kort te maken: ik heb inmiddels zo'n 50 eieren met succes gesekst met beperkte middelen. Door veel te experimenteren heb ik de methodiek aangepast en geperfectioneerd. Er zijn namelijk een aantal zaken die het lastig maken om dit met succes te doen.

De voorbereiding

Zoals gezegd, beschik ik over een microscoop. Uiteraard kun je met een goede loep lamp ook goede resultaten behalen. Allereerst maakte ik een lijstje met spullen die hiervoor nodig zijn.

- loepelamp
- microscoop o.i.d.
- goede verlichting
- een extreem goede schouw lamp (LED zaklamp bijvoorbeeld)
- Een freesje
(Ik gebruik een Dremel met een tandartsfrees)
Je kunt bijvoorbeeld ook met een steriele nagel vijl aan de slag
- alcohol, of IPA (Isopropyl-Alcohol)
- insuline spuit
- plakkertjes om de gaten dicht te plakken
(Een goede kwaliteit plakband op schoon rugfolie door een perforator halen geeft prima rondjes van 4 mm)
- schone wattenstaafjes
(Nieuw uit de verpakking bij de drogist zijn prima)

Hoe je het geslacht In-Ovo (in het ei) als hobbydierhouder ook zelf al kunt vaststellen!

Wij seksen de eieren op dag 11. Hoe ouder, hoe gemakkelijker, en hoe beter het resultaat dat je hebt. Uiteraard vergt de analyse tijd, en de uitslag wil je vóór dag 17 hebben, en liever nog eerder, dus laat dit meewegen in het besluit wanneer je precies de samples wilt nemen.

Het doel is om bloed uit het ei te krijgen, zonder het embryo te beschadigen, en zonder de boel te infecteren. Dat betekent dat je vooral schoon moet werken. Leg de eieren dus ook schoon in de broedmachine, en zorg dat je werkplek zo schoon mogelijk is.

Neem alles af met een alcohol oplossing (30% kraanwater, 70% alcohol) voordat je aan de slag gaat. Alcohol met water desinfecteert veel beter dan puur alcohol. Leg de wattenstaafjes klaar en raak het katoen niet aan. Bacteriën zijn de grootse vijand bij natte samples, zij breken het RNA af.

Bereid de frees voor. Ikzelf gebruik een Dremel, maar er zijn voldoende prima vergelijkbare machientjes te verkrijgen in de bouwmarkt. Ze hoeven echt niet de hoofdprijs te kosten. Bij de bouwmarkt vind je ook freesjes. Je hebt de kleinste nodig die je kunt vinden. Neem deze wel van Dremel, die zijn prima. Wat ook kan is dat je je tandarts vraagt om een paar oude freesjes.

De procedure

Neem een ei uit de broedmachine, en belicht dat vanaf de bolle kant met een extreem felle schouwlamp. Positioneer de boel zo, dat je zo comfortabel mogelijk je werk kunt doen. Je kunt nu duidelijk de bloedvaten in het ei zien. Zoek naar de dikkere bloedvaten die

net onder de schaal liggen, liefst met splitsingen, en die vast lijken te zitten aan het vlies in het ei.

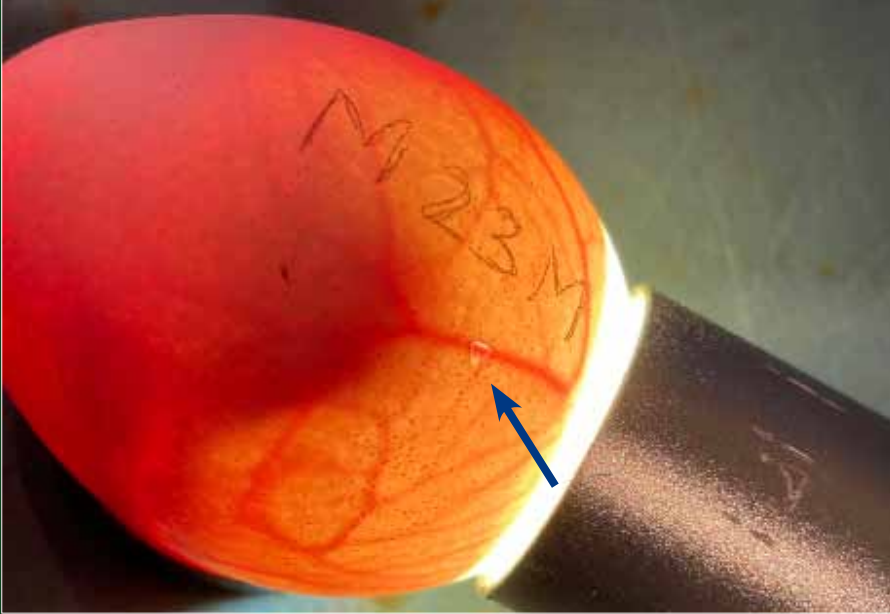
Je kunt dit vaststellen door voorzichtig het ei een beetje te draaien. Als de bloedvaten bewegen, heb je weinig kans om deze met succes aan te prikken.

Heb je een geschikt bloedvat gevonden, frees dan op dat punt voorzichtig de schaal een beetje weg, maar ga tot het vlies. Ga er vooral niet doorheen!

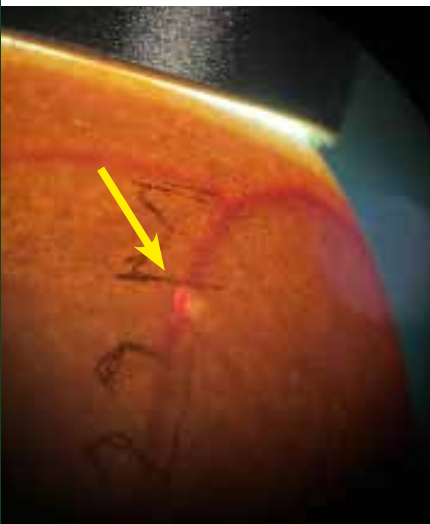

Hoe je het geslacht In-Ovo (in het ei) als hobbydierhouder ook zelf al kunt vaststellen!

Een paar keer oefenen op een willekeurig onbevucht ei doet wonderen.

Daarna kun je met een steriele insulienaald door het eivlies heenprikken. Als je het perfect doet, zie je onmiddellijk bloed verschijnen uit de opening. Neem dan snel een wattenstaafje, en dep het bloed op.

Hoe je het geslacht In-Ovo (in het ei) als hobbydierhouder ook zelf al kunt vaststellen!

Het gaatje dichtplakken, en klaar.

Zie je geen bloed verschijnen, dan kun je proberen het bloedvat aan te prikken en voorzichtig vloeistof aan te zuigen met de insulinespuit.

Alles wat uit het ei komt spuit je dan op het wattenstaafje.

Lukt het niet om (zichtbaar) bloed uit het ei te halen, plak het gaatje dan af, en begin opnieuw op een tweede plek.

Als het gelukt is om bloed op het wattenstaafje te krijgen, laat dat dan goed drogen op een schone plaats. Een goed gedroogd sample wordt minder snel aangetast door bacteriën, en zal gemakkelijker geanalyseerd kunnen worden.

Plak de wattenstaafjes op een post-it, stop dit in een grip-zakje waar je een hoekje vanaf knipt (allemaal uiteraard zo steriel als mogelijk).

Stuur het zakje naar het laboratorium van je keuze.

De aanwezigheid van menselijk DNA is geen echt probleem, maar bacteriën zijn dat wel.

Het gebruik van een mondkapje en handschoenen is niet echt nodig, maar schoon werken wel!

Als de uitslag (op tijd) binnen is kun je de eieren waarvan vastgesteld is dat het haantjes zijn uit de broedmachine halen. Leg ze in een bakje, en stop ze in de vriezer. Na een uur zijn de kuikens zeker afgestorven en kunnen ze de groenbak in.

Doe ze ALTIJD eerst in de vriezer! Want wat je niet wilt is dat de eieren in de groenbak -die lekker in de zon staat- alsnog uitkomen. Een scenario dat onder de "juiste" omstandigheden niet ondenkbaar is.

Bronvermelding:

*1: https://nl.wikipedia.org/wiki/In-ovo_geslachtsbepaling

*2: <https://www.universiteitleidennl/nieuws/2018/10/miljoeneninvestering-voor-in-ovo>

Hoe je het geslacht In-Ovo (in het ei) als hobbydierhouder ook zelf al kunt vaststellen!

D-day!!

Vandaag heb ik 7 eitjes gesekest.

Ben enorm dankbaar dat ik van Richard zijn micro-scoop mocht lenen, achteraf een ECHTE vereiste om de eitjes aan te boren en te prikken.

Maar ook heel blij met zijn uitleg, het meekijken, hulp...na 100.000 vragen nog steeds het geduld hebben om antwoord te geven. Dat geldt overigens ook voor Marion. Zo goed als dat ik van te voren geoefend had, was het 'echte werk' toch serious business, wat nou als? Alle materialen had ik van te voren zo neergelegd dat ik het makkelijk kon pakken.

Bij het starten bedacht ik me dat ik beter 'nog' een keer op een eitje moest oefenen. Zo gezegd zo gedaan, het eerste ei was aan de beurt.

Handjes begonnen te trillen en ik was maar al te bang dat ik het liet vallen, laat staan de multitool beheersen en het ei aanprikken.

Maar goed, het aanboren ging goed...

Omdat ik bang was om door het vlies heen te boren ben ik ruimschoots van te voren gestopt en heb de naald heel voorzichtig doorgeduwd.

Het gevaar is dat je makkelijk doorschiet.

Het prikken vond ik het moeilijkst, niet om de naald erin te brengen, maar hoever.

Geen bloed hebben, balen, de naald toch te ver of juist niet, opnieuw boren etc...

Dat is een gevoel wat ik kreeg na meerdere eitjes prikken. Bij de meeste ging het goed, bij sommige heb ik 2x een gat geboord om tot een kwalitatief goed vat te komen zodat ik bloed kreeg. Bij 1 eitje ging het niet goed, wel vloeistof, maar te helder om door te gaan. Na de 3e keer aanprikken heb ik het maar gelaten in de hoop dat de eerder verkregen vloeistof voldoende was. Inmiddels zijn de samples op de post.

Ik hoop deze week een uitslag te krijgen... maar het belangrijkste: ik hoop dat door mijn actie de kleintjes blijven leven! Ik vond het een geweldige ervaring en hoop hiermee dat de ongewenste haantjes verleden tijd zijn!!! — trots!

*Door
Evelien Koote*

Kip -berichtjes

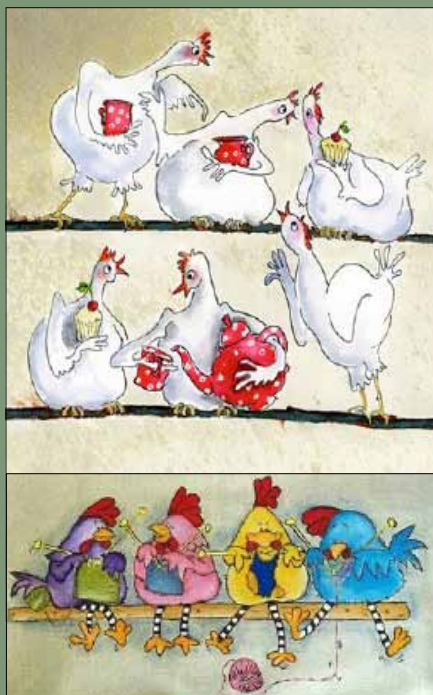

Probeer eens:

90 kippen
minus uw leeftijd
plus 30 kuikens
blijkt...

uw geboortejaar!

In de USA zijn in supermarkten alleen de achterpoten van een kip verkrijgbaar...

*Winter...
Tijd voor een legstop...*

Kip -berichtjes

Man probeert kippen te roosteren in een geiser van het Yellowstone National Park

Een man uit Idaho is de komende twee jaar niet meer welkom in Yellowstone National Park in Amerika, nadat hij geprobeerd heeft kippen te roosteren in een van de geisers.

Rangers van het park, dat bekend staat om de geisers waaronder de wereldberoemde Old Faithful, werden deze zomer gewaarschuwd nadat er wandelaars met pannen gespot waren.

Het bleek dat ze twee kippen en nog meer kookgerei bij zich hadden.

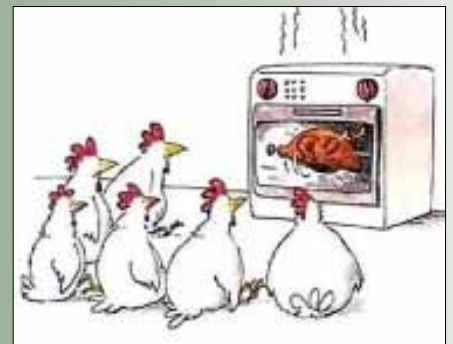
De 'kok', wiens identiteit niet bekend is gemaakt, heeft een boete van 1200 dollar (1000 euro) gekregen en een proeftijd van twee jaar.

In die tijd mag hij het park ook niet betreden, aldus de NY Post.

Het is niet de eerste keer dat iemand een kip probeert te bereiden in de geisers.

In 2001 kreeg een presentator een boete nadat hij wilde laten zien hoe hij door middel van de hitte van de geisers kip kon koken.

Trap niet in de val!

TRAP NIET IN DE VAL!

Bloedluis is in de winter niet weg! Alleen minder actief. Maar juist met kou zijn kippen vatbaarder voor virussen als IB, ILT, snot, maar óók voor bloedluis! *Juist nu brengen ze infecties over.* In het begin merk je het niet eens... Er zijn er wat slomer, maar ach, het is toch koud? Dan gaan er een paar niezen, of sommige krijgen vochtige ogen, of dichtgeplakte ogen, of een opgezwollen kopje... of plotseling liggen er dood... Op internet zijn adviezen te vinden, vaak goed, soms ook niet, en soms zelfs helemaal fout.

IK KAN HET NIET VAAK GENOEG ZEGGEN!

Juist om liefhebbers te helpen is door een aantal in pluimvee gespecialiseerde dierenartsen en idealisten het boek **"Kippenziekten & Aandoeningen"** (met meer dan 1.000 foto's!) geschreven! Zodat u tijdig symptomen kunt herkennen en kunt zien of er iets mis is!

Letterlijk alles is op een rij gezet! Mét de nieuwste én juiste informatie. ALLE(!) ziekten en aandoeningen die kuikens of een kip kunnen krijgen worden beschreven. Wat écht helpt, minder helpt en wat fabeltjes zijn! Geen hokus pokus middeltjes, die, afhankelijk van de ziekte/aandoening, helpen... of nauwelijks... of niet... maar to the point! **Ook de efficiënte bestrijding van bloedluis, wat écht helpt, minder helpt en wat fabeltjes zijn!** Als hulp is er een uitgebreide Quickscan opgenomen, met zo'n 50 ziekte-symptomen, en wat daarvan de oorzaak kan zijn!

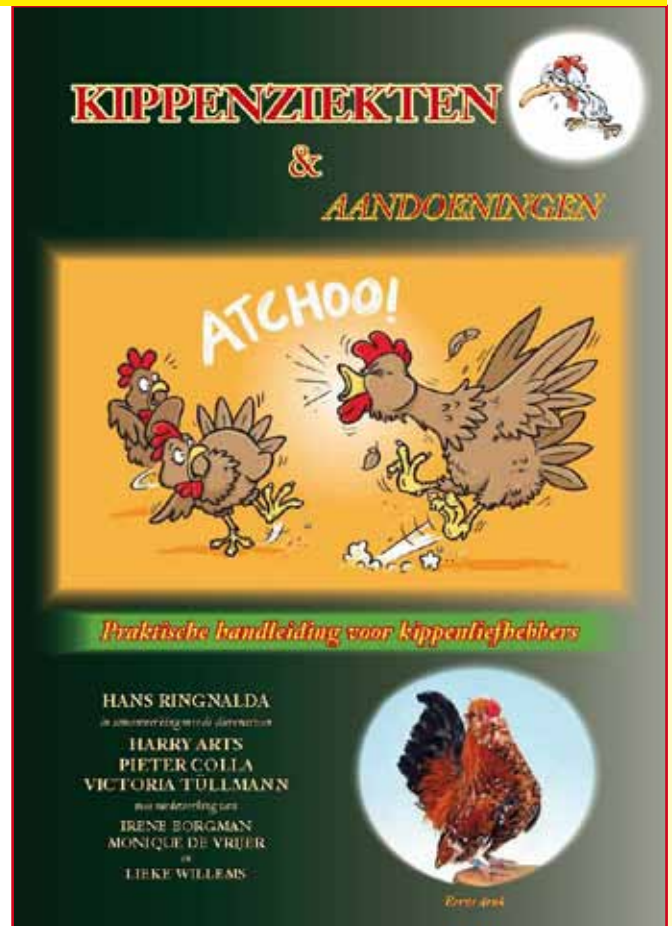
Maar vooral: wat je ZELF (nog) kunt doen!

Dierenartsen hebben meestal geen pluimvee in hun opleiding gehad...! Gelukkig schaffen veel dierenartsen het boek zowel in Nederland als België dan ook aan! Avicultura geeft over speciale onderwerpen TEGEN KOSTPRIJS kwaliteitsboeken uit in BEPERKTE oplagen. Avicultura heeft geen reclamebudget en 'moet' het hebben van mond op mond reclame! Iedere liefhebber die het al in huis heeft kan u vertellen hoe waardevol dit boek is. Herken de symptomen!

Velen hebben door dit boek al kippen kunnen redden door tijdig symptomen te zien!

Een bezoek aan een dierenarts kost meer...

Wees voorbereid! Kijk op www.avicultura.eu.

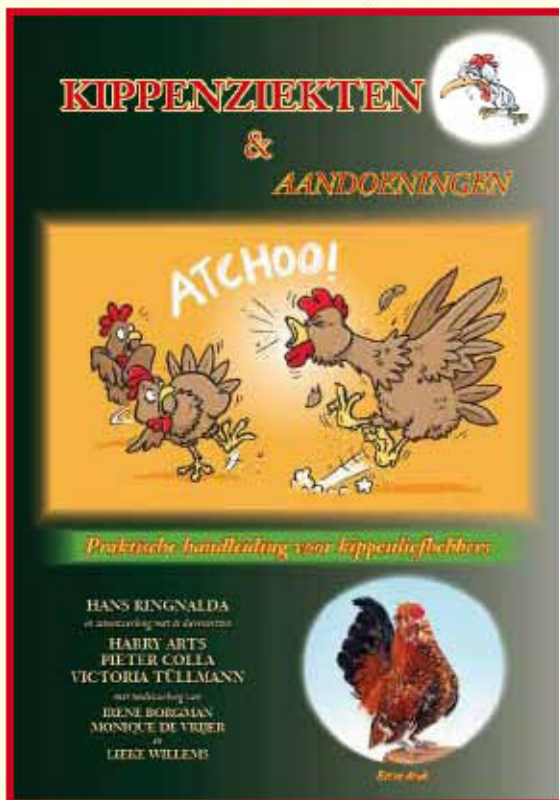

Wie haalt het in z'n hoofd om een boek over kippenziekten te schrijven?

Een meesterwerk op pluimveegebied!

Uit reacties, met name op social media over optredende gezondheidsproblemen bij kippen, blijkt dat liefhebbers de symptomen van veel ziekten niet kennen. Steeds weer kwamen en komen dezelfde problemen en vragen voorbij. Dat geldt niet alleen voor complexere (door een dierenarts) te diagnosticeren aandoeningen, maar ook voor die, die eenvoudiger zelf zijn te herkennen. In de meer dan 50 jaar actief fokken met kippen werd ook de auteur met tal van problemen geconfronteerd. Een professioneel, bijdetijds en veterinair verantwoord boek (op internet zie je door de bomen het bos niet meer) was niet te vinden. Daarom nam hij het initiatief om zo'n boek dan maar zelf te gaan maken... Maar een boek over ziekten schrijven doe je als niet-dierenarts, ondanks jarenlange ervaring met kippen, niet zomaar even... Daarom verzekerde hij zich van de hulp van de specialisten bij uitstek, de dierenartsen Harry Arts (NL), Pieter Colla (B) en Victoria Tüllmann (B).

160 pagina's, met meer dan 500 foto's!

KIPPENZIEKTEN & AANDOENINGEN is geschreven door Hans Ringnalda in samenwerking met Harry Arts, Pieter Colla, Victoria Tüllmann met medewerking van Irene Borgman, Monique de Vrijer en Lieke Willems.

Uitgangspunt van de auteurs was een vraagbaak te maken voor iedere kippenliefhebber die beknopt en to the point moest zijn, maar bovenal: *leesbaar!*

En... daar is dit team specialisten volledig in geslaagd!

Afkomstig uit verschillende disciplines hebben zij veterinaire kennis, kennis over voeding en kennis uit de praktijk met tal van adviezen samengebracht.

Vrijwel alle ziekten die bij kippen kunnen optreden, het voorkomen daarvan, het herkennen van de symptomen en de behandeling worden uitvoerig beschreven.

Dit boek is primair bedoeld voor fokkers en liefhebbers, mensen met slechts geringere aantallen kippen. De auteurs hebben getracht hen een zo eenvoudig mogelijk handvat te bieden. Hen te helpen met het zoeken naar de mogelijke oorzaak van een probleem, te helpen met adviezen.

Duidelijke foto's van specifieke aandoeningen die bij kippen optreden, de ene nog illustratiever dan de andere, verduidelijken de tekst.

Dit is een boek van maar ook vóór kippenliefhebbers!

Door de toenemende populariteit van kippen als huis- en hobbydieren worden gezelschapsdierenartsen steeds vaker geconfronteerd met een zieke kip op het spreekuur.

De geneeskunde van hobbypluimvee maakt echter maar een klein deel uit van de studies voor dierenarts gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren. Het soort problemen die bij hobbykippen worden gezien en de veterinaire zorg die door de eigenaren wordt gevraagd vergen een andere benadering.

Lieke Willems, verantwoordelijk voor de samenstelling van hobbydiervoeders bij Havens, schreef het hoofdstuk over voeders en Irene Borgman van "De Baroen" het hoofdstuk over kruiden als additieven. Ook mocht worden geput uit de waardevolle bijdragen van Monique de Vrijer op Kippenforum, over wat te zien is aan kippenmest en over het dwangvoeren van zieke dieren.

Dit boek is zeker voor gezelschapsdierenartsen, die niet zijn gespecialiseerd in pluimvee, en ook voor paraveterinair een uitstekend hulpmiddel.

In de vormgeving, maar ook door zijn 'humor met een knipoog', is de hand van Ringnalda weer duidelijk te herkennen.

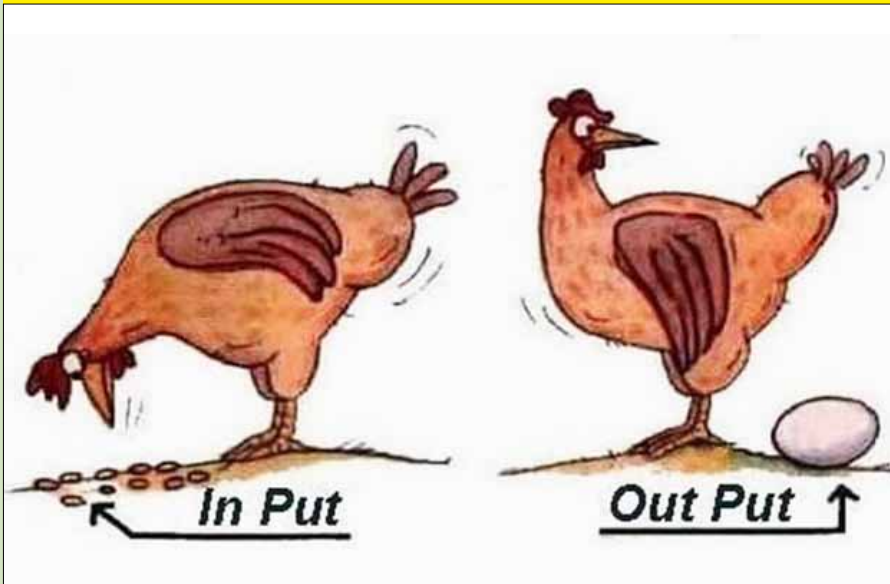
"Kippenziekten & aandoeningen", als initiatief van deze 'wandellende encyclopedie' in onze liefhebberij, is met recht een meesterwerk te noemen!

Een aanrader voor elke kippenliefhebber!

Zie: www.avicultura.eu

Welk voer moet je voeren?

Voeding is het belangrijkste om een kip in optimale conditie te houden! De kwaliteit van voer wordt vaak onderschat!

Want... het ene voer is het andere niet!

Anders waren er geen prijsverschillen nietwaar?

Hoewel het duurste voer ook weer niet beste beste voer hoeft te zijn.

Veel mensen halen het voer het liefst op de hoek van de straat, en het liefst zo goedkoop mogelijk.

Maar alle waar is naar z'n geld!

Goedkoop blijkt maar al te vaak DUURKOOP!

Je komt daarna tot de ontdekking dat je kippen legen en weerstandsproblemen kunnen krijgen.

Want wat erin gaat komt eruit!

Als de kwaliteit van het voer niet optimaal is, dan moet je niet verwachten dat er een maximale uitkomst is of dat kuikens direct vitaal en optimaal gezond zijn door natuurlijke reserves, doordat ze die te weinig uit de eidooier meekregen!

Wat er bij de ouderdieren in gaat, komt er ook "als kuikens" weer uit! Koop daarom KWALITEITSVOER! Controleer het etiket, waarop staat wat erin zit.

In het "Kippenziektenboek" staat uitgebreid beschreven waar een voer aan moet voldoen, mét een uitgebreide beschrijving van vitamines en hun werking en een uitgebreide lijst met kruiden en hun werking.

En hoe je aan de kleur van dooiers kunt zien of je kippen ergens een tekort aan hebben!

Heeft iemand hier ervaring mee?

De mooie oranje dooier is van een gekocht ei, en de grauwe kleur van de eidooier onderaan is een vers eitje van vandaag van mijn eigen kippen. Elke dag dezelfde grauwe kleur dooier... Ze ruiken niet, maar ik durf er niet van te eten. Aan wat kan dit liggen? Ze krijgen gewone graantjes met legkorrels.

(Foto: Wendy Van Dyck).

De juiste voeding in de rui- en winterperiode

Als het broed- en opfokseizoen ten einde is en de dagen korter gaan worden gaan kippen in de rui.

Dit is meestal in de periode augustus – november en duurt ca. 4 tot 8 weken. Moet je dan extra's voeren?

Zelfs als we met kunstverlichting de daglengte proberen de verlengen kun je niet voorkomen dat kippen gaan ruien, één keer per jaar worden alle veren door nieuwe vervangen. Dat gaat meestal geleidelijk, maar soms ook zeer abrupt. Het wordt nu eenmaal kouder en zelf trekken wij dan ook een winterjas aan.

In de ruiperiode verandert de voedingsbehoefte van de kippen en kan het verstandig zijn om het rantsoen hierop aan te passen.

Ook al is het broedseizoen ten einde, dan betekent dat niet dat de kippen rust hebben, integendeel.

De ruiperiode is behoorlijk intensief voor kippen en kost dus behoorlijk wat energie.

Goede voeding zorgt ervoor dat de kippen deze periode goed doorkomen en gezond het nieuwe jaar in gaan. Of je in deze periode moet wisselen van voeding hangt heel erg af van de voedingsconditie van de kip(pen).

Voer je een goede legkorrel/-meel zijn dan is het niet nodig om van voer te gaan veranderen. Waar de kippen normaal eiwit nodig hebben om goed in conditie te blijven tijdens de legperiode kunnen ze dit nu gebruiken voor het nieuwe verenkleed (winterjas).

*Door
Lieke Willems*

De juiste voeding in de rui- en winterperiode

Als het broed- en opfokseizoen ten einde is en de dagen korter gaan worden gaan kippen in de rui. Dit is meestal in de periode augustus – november en duurt ca. 4 tot 8 weken. Moet je dan extra's voeren?

Zelfs als we met kunstverlichting de daglengte proberen de verlengen kun je niet voorkomen dat kippen gaan ruien, één keer per jaar worden alle veren door nieuwe vervangen. Dat gaat meestal geleidelijk, maar soms ook zeer abrupt. Het wordt nu eenmaal kouder en zelf trekken wij dan ook een winterjas aan.

In de ruiperiode verandert de voedingsbehoefte van de kippen en kan het verstandig zijn om het rantsoen hierop aan te passen.

Ook al is het broedseizoen ten einde, dan betekent dat niet dat de kippen rust hebben, integendeel.

De ruiperiode is behoorlijk intensief voor kippen en kost dus behoorlijk wat energie.

Goede voeding zorgt ervoor dat de kippen deze periode goed doorkomen en gezond het nieuwe jaar in gaan. Of je in deze periode moet wisselen van voeding hangt heel erg af van de voedingsconditie van de kip(pen).

Voer je een goede legkorrel/-meel zijn dan is het niet nodig om van voer te gaan veranderen. Waar de kippen normaal eiwit nodig hebben om goed in conditie te blijven tijdens de legperiode kunnen ze dit nu gebruiken voor het nieuwe verenkleed (winterjas).

Het is in veel gevallen zelfs te adviseren om niet te veel te veranderen aan het rantsoen, omdat dieren gevoelig zijn voor voerveranderingen!

Daarom kiezen we er bij Havens voor om het legvoer (scharrelkorrel/graaan) zó samen te stellen dat het de kippen het hele jaar door in de juiste behoeften voorziet. We voegen altijd ruim voldoende vitaminen/mineralen toe om ziekten zoveel mogelijk buiten de deur te houden, dus ook in deze periode waarbij de gevoeligheid voor ziekten door virussen hoger is.

Een kip in de ruiperiode ziet er vaak wat sip en onverzorgd uit. Dat is heel normaal en betekent niet dat de kippen ziek zijn! Onnodig veel of anders voeren is dus niet nodig.

Alleen als je merkt dat bijvoorbeeld de kippen de eigen uitgeruide en verloren veren op gaan eten, dan kun je er voor kiezen om tijdelijk over te stappen naar een opfokkorrel, bijvoorbeeld de Start en Grow.

De juiste voeding in de rui- en winterperiode

Start en Grow zijn in vergelijking met de scharrelkorrel/meel wat luxer in de vitaminering (geeft extra weerstand). Hierdoor kun je ook iets meer granen gaan bijvoeren. Ons luxe scharrelgraan voorziet de kippen in extra olie en vetten en geeft hierdoor ook wat extra energie aan de kippen. De Start en Grow bevat daarnaast extra eiwit. Deze korrel sluit dan ook mooi aan bij de extra behoeften.

Zeker als de kippen geen (grote) vrije uitloop hebben kan het verstandig zijn om tijdelijk over te stappen. Bij een (grote) vrije uitloop kunnen ze vaak zelf in de extra behoefte aan o.a. eiwit voorzien door insecten te eten. Veel is door de natuur zelf al geregeld en hoeft geen extra hulp.

Ga je tijdelijk over op een opfokkorrel, bedenk dan dat er in het voorjaar weer tijdig geschakeld moet worden naar de legkorrel (all round korrel).

Hou verder de opname van water goed in de gaten. Blijft een kip voldoende water drinken en is de ontlasting goed, dan laat dat zien dat de kippen zich goed kunnen redden in deze periode.

Laat ze dan ook een beetje met rust, want ook al zien ze eruit alsof ze wel een knuffel kunnen gebruiken, het nieuwe verenkleed kan wat pijnlijk aanvoelen, waardoor knuffelen niet zo prettig is in deze periode.

100% origineel

- Natuurlijke dooierkleur
- Grove en natuurlijke meelstructuur
- Versterkt de natuurlijke weerstand door een hoge vitaminering
- Uitstekende prijs-kwaliteitverhouding

grote
meelstructuur

legvoer in
korrelvorm

Green-Line® Scharrel-Meel en Scharrel-Korrel

HAVENS pluimveevoeders zorgen voor een perfecte gezondheid en een natuurlijke eiproductie. Het voer is 100% compleet. Scharrel-Korrel en Scharrel-Meel zijn kerngezonde en uiterst voedzame

legvoerders met veel granen, erwten en andere hoogwaardige grondstoffen. Beide bevatten extra calcium voor een optimale eischaal. De basis voor een gezond en natuurlijk ei.

Meer weten? Kijk op www.scharrelpluimvee.nl of bel HAVENS 0478-638 238

Handig hulpmiddel voor zelfdoeners!

Bij een behandeling van een kip zijn er vaak twee mensen nodig, één die de kip vasthoudt en een ander die de behandeling uitvoert.

Met deze behandelstandaard is dat zonder hulp van anderen eenvoudig alleen te doen!

Hij is multifunctioneel en je kunt er diverse handelingen op uitvoeren, zoals nagels knippen, het behandelen van kalkpotten, het behandelen van een bumblefoot, het verwijderen van sporen, het schoonmaken van de oren, het hechten van een wond (indien nodig), dwangvoeren, en nog veel meer.

Niet ieder dier is gelijk. Deze solide houten behandelstandaard is daarom in de breedte verstelbaar en de leren riemen in de lengte.

Hij is daardoor bruikbaar voor krielen en hoenders, maar ook voor een eend of een gans enz. De dieren liggen comfortabel en rustig zodat het zowel voor de kip als voor de behandelaar sneller gaat.

Handig hulpmiddel voor zelfdoeners!

Handig is, dat deze behandelstandaard smal en plat kan worden ingeklapt!

Voor liefhebbers en fokkers is deze behandelstandaard een grote hulp bij het controleren of behandelen van dieren op een moment dat het hen uitkomt. Geweldig toch dat je geen hulp meer nodig hebt van anderen om een dier vast te houden en een behandeling uit te voeren!

Geen stress meer voor de dieren om in een doos gestopt te worden door een reis naar een dierenarts. Want het controleren van een dier of een kleine behandeling kan nu zelf thuis worden gedaan.

Na de introductie op social media waren de reacties overweldigend!

Mijn behandelstandaard is binnen en wow, wat een super ding!

x

Meteen in gebruik genomen voor 2 hennen en ben er enkel maar lovend over! Beide dames waren rustig en heeeel makkelijk te behandelen door mij alleen (daarvoor moest mijn man altijd met veel tegenzin helpen). Topaankoop!

x

Ik kan het dik aanbevelen voor iedereen die zijn kipjes wel eens moet behandelen voor wat dan ook. Deze standaard zal sowieso een vaste plek krijgen op mijn werkplek, naast de EHBO en materiaalkast.

Deze behandelstandaard is te bestellen bij Conny Veenendaal.
Email: conny@sussexcoronation.nl
facebook:
Conny Veenendaal.

(Verzending wereldwijd)

Vraag en Aanbod

Deze rubriek is gratis!

Alles mag gevraagd of aangeboden worden: kippen, hokken, equipment etc, met EIGEN foto's van wat wordt aangeboden, mits een advertentie maar met kippen heeft te maken!

(Foto: Cindy Gottmann).

Vier Faverolles hennen, groot, Duitse fok-richting.

2 hennen van 2019, 1 zalm uit zalm en 1 zalm uit blauwzalm.

per stuk 15 euro

en

2 hennen van 2020, 1 zalm uit zalm en 1 blauwzalm

per stuk 25 euro

L.Hofman, Weert, Limburg, NL

lubhofman@gmail.com

Tel 06-49901324

Hele mooie, lieve frizzle (krulvederige) blauwkoekoek USA Zijdehoenhaan zoekt een mooie tuin met enkele dames waar hij mag rondlopen.

- 100% USA
- geboren 9 Juli
- geënt tegen coccidiose
- gezond en ziektenvrij

Stuur me een berichtje:
aaronclicque@hotmail.com

Regio Geluwe, België.

Vraag en Aanbod

Ik verkoop 3 hennen en 5 haantjes van de Onagadori in wit en patrijs.
Allemaal raszuiver en gezond.
Ze zijn 3 maand oud.
De hanen krijgen een lange staart.
De hennetjes niet.
Zeldzaam ras!

e-mailadres: bobbiesemans@hotmail.be

Regio Merchtem (B).

Zijdehoen hennetjes en haantjes in wel 14 kleuren beschikbaar komend kweekseizoen (2021).

- 100% hen/ haangarantie
- Kuikens afkomstig van sterke en gezonde ouderdieren
- Kerngesond bij verkoop
- Alle kuikens zijn doorgaans eigen fok

NU BESCHIKBAAR

Beperkt aantal witte en zwarte hennetjes. Beperkt aantal witte en blauw koekoek haantjes.

- 100% hen/haangarantie
- Eigen fok
- Kerngesond bij verkoop
- Ingeënt tegen Coccidiose

Voor meer info of vragen:
engels.matisse@hotmail.com

Regio Gent, België.

Vraag en Aanbod

Te koop Hollandse Krielen: wit hen, zwart hen oud, splash trio jong (niet erkende kleur), goudberken haan jong, blauw haan jong.

Ger Brouwer Email: brou6733@planet.nl. Tel. 06-53648372

Sint-Oedenrode, NL.

BESCHIKBAAR!

Iemand die deze lieve haantjes een mooie thuis kan geven?

Prachtig, splashpatrijs krulvederig USA Zijdehoenhaantje.

Geboren augustus 2020.

En een prachtig, Blue Paint Showgirl (naakthals) USA Zijdehoenhaantje.

Geboren Juli 2020.

- handtam en enorm lief
- afkomstig van een goede fokster
- geënt tegen marek, Gumboro, NCD en coccidiose
- sterke en gezonde diertjes

Wil jij deze lieve haantjes een thuis geven waar ze voor mooie dames mogen zorgen?

Of even komen om kennis te maken?

Stuur me een berichtje:
aaronclicque@hotmail.com

Regio Geluwe, België.

*Staat in het volgende
nummer van
“De KippenLiefhebber”
hier UW advertentie?*

Overige Aanbiedingen

Handig hulpmiddel:

de behandelstandaard.

Deze behandelstandaard is te bestellen bij Conny Veenendaal.

Email:

conny@sussexcoronation.nl

facebook:

Conny Veenendaal.

(Verzending wereldwijd)

Handig hulpmiddel:

de "Chicknicktafel".

Te bestellen via www.allure-shop.nl in het menu

'Handmade Creations' onder het kopje 'Buiten & Dieren'.

(Verzending wereldwijd)

Een leuke thermometer voor buiten met uw eigen tekst en een foto van een van uw dieren?

Of gewoon een leuk bord?

Wij maken het allemaal voor u!

Email:

knutselhokje@gmail.com.

Overige Aanbiedingen

Deze kippenzadels worden op bestelling gemaakt en zijn verkrijgbaar bij Mammientje Tien, email: mammientje@hotmail.com
facebook:
Mammientje Tien

(Verzending wereldwijd)

Het Voederhuisje

kippen
sier- en watervogels
konijn en knaagdier
kooi- en volièrevogels
vlieg- en sierduiven
honden en katten
paarden en pony's
hobby- en parkdieren
bos- en tuindieren
andere...

bestel
nu via onze
webshop

volg ons op facebook

levering over heel België!

011 76 81 92 of 0477 40 66 44
info@hetvoederhuisje.be
www.hetvoederhuisje.be
facebook.com/HetVoederhuisje

Galliplume

Alles voor jeom kippen

MS-broedmachines, toebehoren,...
De goedkoopste in België
en Nederland
www.galliplumeshop.be
aankoop van broedeieren en broedservice.

Leuke en interessante facebookpagina's

ALGEMEEN:

Kippen
Kippen houden als hobby
Kippen houders
Broeden/ei/broedmachine/kuiken/opfok
Kippen 2.0
DigiShow

Bijzondere:

Kippenziekten & kwalen
Wij kippen pikken het niet meer! (up to date site over uitbraken van dierziekten).
Ruimdenkende kleindierliefhebbers (discussiesite)

Speciaalclubs (of clubs van fokkers van bepaalde rassen):

Raskippen
Kippenfokkers
Zijdehoenders
Cochin kriel
Zijdehoenliefhebbers
Vereniging ter promotie van Belgische Neerhofdieren
Brahmaclub België
Brahma club nederland
Barnevelderclub
Amerikaanse Zijdehoenders
Cochinclub nederland
Belgian gamefowl/Belgische VechtersPluimveefokkers
Nederlandse raskippen Groot & kriel
Twentse Hoenders & Krielen
Nederlandse Leghornclub
Orpingtonclub
ZOBK (speciaalclub voor Zeldzame Oorspronkelijke Belgische Krielhoenderrassen)
Zijdehoenders in Europa
Avium Optimum
Hollandse kriel
Dutch bantam creations

Overig:

Tentoonstelling Kleindierliefhebbers
Speciaalclub voor het Brakelhoen
Kippenplatform
Noordshow dierenparade

Staat uw site er (nog) niet bij?

Stuur een berichtje naar redactiedkl@avicultura.eu!

Verhoog uw plezier
aan het houden van kippen!

Lees erover!

**Hans Ringnalda stelde samen met
specialisten, dierenartsen en idealisten
enkele boeken samen,
die inmiddels tot de top van de wereld behoren!**

**Het nieuwste van het nieuwste!
Met tal van tips, adviezen
en
wetenswaardigheden!**

De kwaliteitsboeken van Avicultura zijn geschreven
om fokkers en liefhebbers te helpen,
up to date, met de nieuwste informatie.

Uit passie voor het houden van kippen!

State of the art!

De oplagen van AVICULTURA zijn beperkt en alle boeken worden tegen
kostprijs aangeboden.

Zag u www.avicultura.eu al eens voorbijkomen?

Duizenden kippenliefhebbers klikten op www.avicultura.eu, en vonden zo nog véél meer informatie dan waar ze eigenlijk naar zochten! Deze kwaliteitsboeken zijn door specialisten geschreven, **JUIST om fokkers en liefhebbers te helpen**, bijdetijds met de nieuwste informatie. **Uit passie voor het houden van kippen!** **State of the art!** De oplagen van AVICULTURA zijn beperkt en alle boeken worden tegen kostprijs aangeboden. AVICULTURA heeft dan ook geen reclame-budget, en moet het hebben van mond op mond reclame.

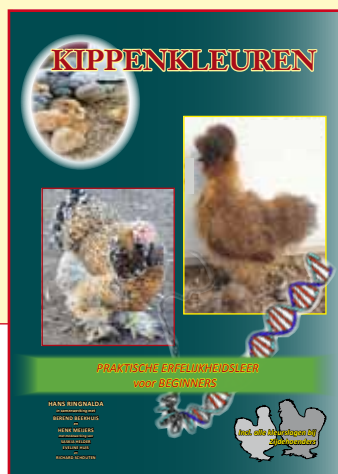

“KIPPENZIEKTEN & Aandoeningen” (2019), mét een Quickscan met zo’n 50 ziektesymptomen! Wat zie je bij een zieke kip, en vooral: wat moet en kun je dan zélf doen? Alle ziekten en aandoeningen die een kip kan krijgen op een rij! (*Ook tal van dierenartsen die geen pluimvee in hun opleiding hebben gehad schaffen het aan*). Een standaardwerk voor jaren dat elke kippenliefhebber in huis moet hebben! **(160 pagina’s A4 met meer dan 500 foto’s).**

“KIPPENMANIA & Kippenvaria” (2019), een all round boek! Complete informatie over wat je moet voeren, wat ze niet mogen eten, waar je op moet letten bij het bouwen van een hok, het broeden en kraaiende hanen in de stad. Ook worden de populairste rassen beschreven. **(224 pagina’s met meer dan 800 foto’s).**

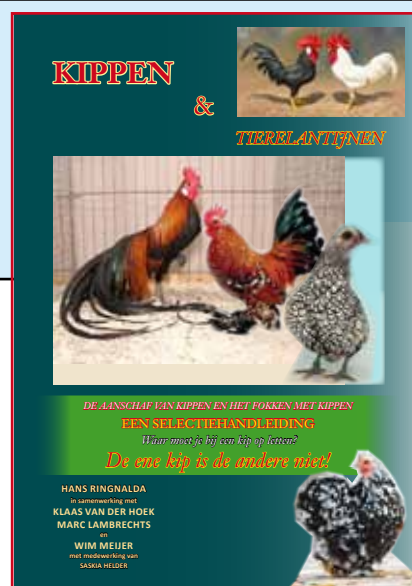

BIJNA uitverkocht!
Nog maar ca. 30 exemplaren beschikbaar.

“KIPPENKLEUREN. Praktische erfelijkheidsleer voor beginners” (2020), met alle basisbeginselen van de erfelijkheidsleer op zeer eenvoudige wijze uitgelegd. Inclusief een beschrijving van alle kleurslagen bij Zijdehoenders! Een standaardwerk voor jaren! **(144 pagina’s met meer dan 450 foto’s).**

“KIPPEN & Tierelantijnen” (2020), een complete selectiehandleiding! Met alle onderdelen van een kip op een rij. Waar je op moet letten bij de aanschaf van een kip of bij het selecteren om ermee te fokken. **(120 pagina’s A4 met meer dan 500 foto’s).**

“KIPPEN... Is het nou een hen...? Of... toch een haan?” (2020). Alle kenmerken waarmee je het geslacht bij kuikens en halfwasjes kunt vaststellen op een rij! De kuikenkleur, de bevederingssnelheid, de ontwikkeling van het schoudergewricht, de snavelkleur, de ontwikkeling van de kam, de houding, doorkomend schouderrood en doorkomende sierbevedering. **(144 pagina’s met meer dan 500 foto’s).**

Kijk op www.avicultura.eu

**Nou...
toedeloë hé...**

Dit was het eerste nummer...

Tot ziens met het volgende!

